

THE GILLETTE MAN P&G DIDN'T EXPECT

(The Path That No
Company Predicted)

by **FERDINANDO FREGA**

OKÙNRIN GILLETTE TÍ P&G KÒ RETÍ

THE COMPANY · 10

Ìkéde kan, àkọsilẹ̀ itẹ́jádẹ̀ itàn kan, àti igbésí ayé kan tí a sọ láti ibèrẹ̀ rẹ̀: bàbá, ilé-ẹ̀kọ́, iṣẹ́ ológún, Naples. Okùnrin tí ilé-iṣẹ́ nàà pàdẹ̀, àti èyí tí kò sīrò rẹ̀ rí.

ÌKÉDE ÒÑKỌWÉ

A kò bí iwé yìí láti ṣàlàyé, láti dá ara láre, tàbí láti ṣe àjọyọ. A bí i láti fí òtítọ́ sí létòlétò. Òtítọ́ tẹ̀mi, ti bàbá mi, àti ti orúkọ̀ idílẹ̀ kan tí kò béèrè ohunkóhun rí sùgbọ́n tí ó máa n san gbogbo nńkan nígbà gbogbo. Àwọn ojú-iwé wònyí kò wá ifowósi: irántí ni wón n wá. Ìyókù jẹ ariwo.

ÌFÁÀRÀ

Ohun tí o fẹ́ kà yìí kì í ṣe itàn àròsọ, kì í ṣe iwé irántí, kì í ṣe CV tí a wò ní aṣọ itàn. Ọ̀nà kan ni. Tẹ̀mi.

Ilé-ẹ̀kọ́ ijókòó ni mo ti dàgbà, ní ibùdó ológún, ní ilé-iṣẹ́ kan tí kì í dárí àṣiṣe jì, tí kì í sì í san èrè fún àwáwí. Mo di okùnrin tí ẹnìkẹ̀ni kò retí: kì í ṣe iyá mi, kì í ṣe àwọn ológún, kì í ṣe Gillette, kì í ṣe P&G. Bóyá kì í tilẹ̀ ṣe èmi fúnra mi.

Èyí ni itàn bí ẹ̀niyàn ṣe n di nńkan tí a kò gbèrò rí. Àti bí ẹ̀niyàn ṣe n san owó rẹ̀.

ÀKÓTÁN

Omódé kan tí a fí sílẹ̀ ní ẹ̀nu-ò̀nà ilé-ẹ̀kọ́ ijókòó. Ọ̀dómọkùnrin kan tí ó wọ iṣẹ́ ológún láì mọ ẹ̀ni tí ọ̀un jẹ́. Okùnrin kan tí Gillette gbà sọmọ, tí ó

mọ, tí ó sì rọ bí irin nínú iná — tí ó sì wá bèrù rẹ. Ọmọkùnrin kan tí ó jogún orúkọ ìdílẹ̀ tí ó wúwo ju oyè èyíkẹyí lọ. Ìyá kan tí ó di ohun ìbúgbàù. Bàbá kan tí ó di ọpó tí ó gbé ilé rọ. Iṣẹ kan tí a kọ láì béèrè ohunkóhun àti láì dárí jì ẹnìkẹni. Ìtàn kan tí P&G kò rí tẹlẹ̀, tí kò sírò, tí a kò sì lóye. Ọnà ọkùnrin kan tí kò tọrọ àṣẹ rí láti wá láàyè. Tí ó sì ń sọ ọ báyií.

ÌPILÈ ỌRÒ

Ohun tí a jẹ̀ ní a jẹ̀ nítorí àwọn èniyàn tí wọn gba inú wa kojá. Àwọn kan kọ wa, àwọn kan ṣe wá léṣe, àwọn kan tì wá kojá ààlà. Kò sí ọnà tí ó rọrùn fún mi: ọnà tòótọ́ ní mo ní.

Bàbá mi kọ mi láti máa rìn ní èmi nìkan. Ìyá mi kọ mi ní iye tí ìgbékẹlẹ̀ ń nàní. Gillette kọ mi ní ètò. P&G kọ mi ní agbára. Ayé kọ mi ní gbogbo ohun yòókù. Èmi kò kọwé nítorí àárò àtijọ́. Mo ń kọwé láti fí nìkan sí létólétò. Nítorí pé a kí í fí àwọn ìtàn kan léni lówó láti iran dé iran: a máa ń fí wọn jíṣẹ. Èyí sì ní ìjìṣẹ̀ tẹ̀mi.

ÀKỌSÍLÈ ÌTÈJÁDE ÌTÀN

Lójú ìrìn ní a ti kọ ìwé yí: láàárín àwọn ilú, àwọn pápákò òfurufú, àwọn ìdákéjéjé, àwọn ọ̀ru àìsùn, àti àwọn ọ̀wúrò tí ẹnìkẹni kò dúró dè. A ṣe é láì sí ètò, láì sí atẹ́wé, láì sí àwọn ààbò. Ohùn kan ṣoṣo ní: tẹ̀mi. Gbèsè kan ṣoṣo sì ní: èyí tí mo jẹ̀ ọ̀títọ́. Kò sí ẹnì tí ó kọwé ní ìkọkọ́ fún mi. Kò sí àṣẹ. Kò sí àtúnṣe ọ̀ṣọ́. Ìtàn náà nìkan bí ó ti rí — bí a ti gbé e, bí a ti san owó rẹ.

ÌKÉDE ÈTỌ́ ÀDÀKỌ

© 2026 Ferdinando Frega / Frega Editore. Licensed under CC BY-NC-ND 4.0. Gbogbo itọ́kasí sí àwọn èniyàn gidì wá láti inú ìrírí tààrà.

ÀSỌSÍWÁJÚ

Ní kùtùkùtù ni mo ti kọ pé kò sí ààbò, kò sí idánilójú, kò sí àwọn ààbò. Ohun tí o bá ẹ nìkan ló wà. Mo dàgbà ní ilé-ẹ̀kọ̀ ijókòò, mo ẹ̀ṣẹ̀ ológun, mo tajà fún Gillette, mo jà nínú P&G, mo kọ, mo sì wó, mo pàdánù, mo sì borí. Nínú gbogbo rẹ, ohun kan ni mo lóye: àyànmọ̀ kì í ẹ̀ ilà. Ifarakanra ni. Ìwé yìí sọ ìtàn ifarakanra yẹn. Àti gbogbo ohun tí ó bí.

ÌBÈRÈ

Kíkọ̀ iwé yìí ní kété léyìn tí mo sọ ìtàn bàbá mi jẹ ọ̀nà kan láti jẹ kí ó yé gbogbo èniyàn pé ìtàn kan máa ń bá a lọ láìní òpín — èyí tí ẹnìkẹ̀ni kò tii kọ: ta ni àwọn FREGA. Ọmọ ọdún márùn-ún ni mí nígbà tí iyá mi fí mí sílẹ̀ ní ẹnu-ọ̀nà ilé-ẹ̀kọ̀ ijókòò Kátólíkì tí ó gbà mí sọdọ̀ fún ọdún méjọ.

Ó ń bá mi sọrọ̀, ó ń gbiyànjú láti fí mí lókàn balẹ̀, ó sì yé mi lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ pé idágberẹ̀ ni — ó kéré tán idágberẹ̀ ti iyónú àti ti ọkàn — èyí tí ó wá rí àlàyé àti ìrísí rẹ̀ tòótọ̀ léyìn nàà nínú àwọn àpẹrẹ̀ igbésí ayé mi, nínú ohun tí mo ẹ̀ àti nínú ohun tí mo dà.

Mo wò ó, mo wò ó tààrà lójú, ọkàn mi sì dágberẹ̀. Ó ń ní kí n máa rìn ní èmi nìkan láì di ọwọ̀ rẹ̀ mú. Ohun tí mo sì ẹ̀ nìyẹn ní gbogbo iyókù ayé mi.

Ọmọ ọdún mọkàndínlógórin pére ni nígbà tí ó kú, àrùn Alzheimer ló gbé e lọ. Oṣù mēwáá ẹ́ájú ọ́pín, ẹ̀ni kan bi í bóyá ó dá mi mọ̀.

“Nando ọmọ mi nìyẹn, dájúdájú — èyí tí ó wá sílẹ̀, tí ó rìn kiri, tí ó kó gbogbo wúra jọ, tí ó sì lọ.”

Nígbà tí mo rò pé mo ní ohun gbogbo, mo wá rí i pé n kò ní nnkankan.

BÀBÁ MI

Lónlì ni mo lóye bí mo ɛ jọ ọ tó — àwọn ẹ̀kọ̀ rẹ̀, àwọn irántí rẹ̀, àti ọ̀fọ̀ kan. Ó ti lọ.

Ó tọ̀ mi nípa mímu kí n máa sùn láì wọ̀ ibòsẹ̀, kí n má sì rìn láì wọ̀ bàtà rí, láti yẹra fún àìsàn eyín. Jẹun díẹ̀, jẹun dáadáa, má ɛ jẹ àjẹjù rí. Kò sí ọ̀tí, kò sí sìgá, kò sí oògùn olóró, kò sí àdídùn — àfi sọkoléèti kan lẹ̀ẹ̀kòòkan.

Àwọn obinrin: ọ̀rọ̀ kan soṣo niyẹn tí mo ti kọ̀ ọ̀ ní nńkan kan. Láti nífẹ̀ẹ̀ wọn kí o sì bọ̀wọ̀ fún wọn, láti bá wọn sọ̀rọ̀, kí o má ɛ sọ̀rọ̀ nípa wọn lááláé. Àwọn ọ̀rẹ̀binrin tí wọn n wá tí wọn n lọ fẹ̀ràn rẹ̀ gidigidi. Ẹnu yà wọn — ọ̀kùnrin méjì tí wọn jọra tó bẹ̀ẹ̀ síbẹ̀ tí wọn yàtò tó bẹ̀ẹ̀. Írísí rẹ̀, ẹwà iwà rẹ̀, gbogbo rẹ̀ wà nínú ẹ̀rín múṣẹ̀ kan, ìsoríkọ̀ tàbí àniyàn kò kàn án rí.

Nípa àwọn ìṣòro, ó máa n sọ̀ pé: àhààní láti ɛ nńkan ní ọ̀nà tìrẹ̀ nńkan ni wọn jẹ. Inú síṣe ni ojútùú n gbé, kì í ɛ inú síṣọ̀.

Bàbá mi ni. Ọ̀un ni ohun tí mo dà.

ILÉ-Ẹ̀KỌ̀

Kì í ɛ ẹ̀kọ̀ kíkà ni ó máa n wù mí — wíwà láàárín àwọn èniyàn nikan, pípádé àwọn tuntun, wíwò wọn, lílóye bí wọn ɛ n síṣẹ̀.

Nígba tí mo wà ní ọ̀mọ̀ ọ̀dún márùn-ún, mo fún Sísítà ní sùitì kan. Lójú ẹ̀ṣẹ̀ ló pé mí láti ka ewì kan sọ́rí. Ó fún mi ní ọ̀dò nínú iwé ojoojúmọ̀ mí, ó ní n kò kẹ̀kọ̀.

N kò sọ̀rètí nù. Mo dá a lóhùn pé: ó dáa, ẹ̀ mú máàkì yín — sùgbọ̀n ẹ̀ ti jẹ sùitì náà. Ìgbatẹ̀nirò díẹ̀ kì bá tí pa ẹ̀nikẹ̀ni lára.

Nńkan méjì ni bàbá mi fẹ̀ràn láti máa ɛ: láti sọ̀ èdè Gẹ̀ẹ̀sì àti láti tẹ̀ dùrù. Kò mò ọ̀n ɛ dáadáa nínú méjèèjì.

Jíjẹ akẹkọ̀ọ̀ túmọ̀ sí wíwọ̀ ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ àti jíjókòó nínú kíláàsì — sùgbọ̀n kì í ẹ̀ kíkẹ̀kọ̀ọ̀. Kò dùn mó mí.

Nígba tí mo wà ní ọmọ ọdún mètálá, bàbá mí bá mí dá àdéhùn: bí mo bá gba méje nínú mewaá nínú idánwò àṣekágbá ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ àárín, yóò ra alùpùpù kékeré kan fún mí.

Ẹnikẹni kì bá tí fi dólà kan ta tètẹ̀ lé mí lórí. Mo yege pèlú méjọ. Inú rẹ̀ dùn. Ó fi mí yàngàn. Ó ra alùpùpù nílá kan fún mí — kì í ẹ̀ alùpùpù kékeré.

Àwọn onínú burúkú kò pé tí wọn fi bèrẹ̀ sí í méfò. A kò fidí òtítọ̀ múlẹ̀ rí.

Léyìn nàà ní ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ gíga wá. Ní ọdún kẹta, wọn dá mí padà láti tún idánwò kẹmísírì ẹ̀ ní Oṣù Kẹsàn-án. Olùkọ̀ nàà ní ikùnsínú tí ara rẹ̀ — ó rò pé ẹni tí mo jẹ̀ n pé òun níjà. Nígba tí ọgá ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ gbìyànjú láti bá a sọrọ̀ ọgbọ̀n, ó halẹ̀ pé òun yóò fi ẹjọ̀ gbogbo wọn sùn. Ọjọ̀ mewaá léyìn nàà, ó kú. N kò lọ síbí isinkú. N kò di kùnrùngbùn rí. Ààrẹ̀ ẹgbẹ̀ rọgbì, níbí tí mo ti n gbá bọ̀òlù, ẹ̀tò kí n ẹ̀ idánwò ọdún kẹta àti ọdún kẹrin gégé bí olùdíje láti òde. Mo yege.

Ní ọmọ ọdún mọkàndínlógún, mo bá ara mí láiní iwé ẹ̀rì, láiní ẹ̀kọ̀ iwé tó péye, láiní isẹ̀, láiní iyá. Sùgbọ̀n mo mò pé ọkùnrin olóríire ní mí: bàbá mí wà légbẹ̀ mí.

ISẸ OLÓGUN

Ífẹ̀ tí mo ní sí aṣọ ológun ní mo jogún láti idílẹ̀ bàbá mí. Mo kowé láti darapọ̀ mọ̀ Ọlópàá Orílẹ̀-Èdè. Sùgbọ̀n ní àsikò yíí, iwé ipè isẹ̀ ológun dé: mo gbòdọ̀ yojú ní 17 Oṣù Kọkànlá 1984 ní 8:00 àárọ̀ sí Ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ Ológun Ọkọ̀ Ogun Ẹlẹ̀rọ̀ “FERRARI ORSI” ní Caserta. N kò kùnà láti yojú. Ẹgbẹ̀ ọmọ ogun mí 9/84 tí dé ní ọjọ̀ mẹta sáájú. Isẹ̀ tí a yàn fún mí: akẹkọ̀ọ̀ olùdarí ọkọ̀ ogun, 216 Leopard. Mo wọn kilógíráàmù 140, mo ga ní sẹ̀ntímità 188. Wọn kò lè fi mí sínú ọkọ̀ ogun nàà — ewu nílá ní pé yóò ní láti máa rìn lórí ẹ̀wọ̀n kan soṣo. Wọn yí isẹ̀ mí padà: ipò

mókàndínlógórin, isẹ ọfiisì, pípín àwọn ọmọ ogun tí a pè sí ibi isẹ wọn. Owó isẹ mi lójumọ jẹ lírà 2,000. Ní ọpin ọsẹ, mo máa ń ẹ isẹ ilé idáná dípò àwọn ọmọ ogun ẹgbé mi tí wọn fẹ isinmi kúkúró — wákàtí 36 tàbí 48. Wọn máa ń sanwó fún mi: ẹgbẹ̀rún mẹwáá sí ẹgbẹ̀rún ogún lírà. Lẹyìn oşù mẹta, Mejò Tirino — ẹni tí ó ń darí ọfiisì náà — fún mi ní iwé isípò kíákíá. Yojú láàárín wákàtí 24 ní Ilé-ẹkọ Àpapọ Àwọn Ọmọ Ogun ní Naples. Ó bi mí pé: “Frega, ní oşù mẹta yíi kò sí ẹsùn kankan, kò sí ibèèrè kankan, kò sí ẹni tí ó tọrọ ojúrere kankan nípa isẹ rẹ ti pípín àwọn ọmọ ogun sí ibi isẹ. Kódà Ọgágun ibùdó ológun ń ẹ kàyéfi idí rẹ.”

“Kò sí àìní kankan tí ó ń wá láti inú dandan, láti inú ifẹ-ọkàn nikan ni. Bí o bá tẹ ifẹ-ọkàn lórùn lèsèkèsè, kò sí dandan tuntun kankan tí yóò yojú.”

Ọnà tí mo fi ń dáhùn láì fi ǹkankan hàn nìyẹn. Ó rẹrìn-ín músẹ. Ó yé mi. Kí ó tó dàgbére, ó fi kún un pé: “Bá mi kí bàbá rẹ — àwa méjèjì jọ wà nínú ẹkọ àwọn ọgá AUC, níbí gan-an nínú ibùdó ológun yíi.”

Mo padà sí ibùdó ológun láti kó ẹrù mi. Ọgá ẹgbé ọmọ ogun mi rán iránşẹ rẹ láti pè mí.

Mo wọ yàrá rẹ, ó sì ní kí n jókòó. Kì í ẹ ọgá ará agbègbè Veneto tí mo ti máa ń rí nígbà gbogbo — oníkanra àti onínú fùfù. Ó fẹ ǹkan kan.

Ó mọ ohun gbogbo nípa idílẹ̀ mi, bí ẹni pé ó ti ẹ iwádíí. Ó bi mí pé: “Ta ni ọ gan-an?”

Mo tejú mọ ọn, mo rẹrìn-ín músẹ, mo sì dáhùn pé èniyàn lásán ni mí, bí ẹnikẹni m̀íràn — kò sí ǹkan, kò sí ǹkan pàtàkì.

“Kí o tó lọ, jẹ kí n sọ ẹni tí o jẹ fún ọ.”

Ní àkókò yẹn ni mo kọ bí orúkọ idílẹ̀ mi ti wúwo tó.

“O jẹ ẹni tí ẹnikẹni kò retí láti pàdé. Sùgbón ní ọjọ kan, a ó rí i pé o wà — ó máa ń şẹlẹ̀ ní idákéjẹ́ àti láisí ariwo — nígbà náà ni gbogbo èniyàn yóò rántí rẹ. Kò sí ẹni tí yóò gbàgbé. Àyànmọ rẹ nìyẹn.” Ó gbá mi mọra

tífétífẹ́, bí ọmọ rẹ̀. Ó ní kí n máa rí i dájú pé ó ń gbọ̀ iròyìn mi nígbà gbogbo.

Mo gbé àpò mi, mo sì lọ sí ibùdókò ojú irin, mo forí lé ibi isẹ tuntun mi.

NAPLES

Ìlú nàà ti gbà mí tọwótẹsẹ̀ ní ọpọ̀ igbà láti ọdún dé ọdún. Ní ọsẹ̀ méjì-méjì, mo máa ń padà sí àwọn pápá rọgbì láti padé àwọn alátaṣà tuntun, àwọn ipènjà tuntun, àwọn idíje tuntun — nígbà gbogbo lábẹ̀ àsíá idíje òdodo.

N kò ní ọrẹ̀, àfi àwọn èniyàn tí wọn mọ ẹnì tí mo jẹ.

Èdè nàà kò rí bákan nàà jákèjádò ilú — ó ní ọrẹ̀ àdúgbò tí ó yàtò, ohùn tí ó yàtò, orin ohùn tí ó yàtò, ní ibámu pẹ̀lú ibi tí o wà. Sùgbón ó máa ń ní iwà àrà ọtò méjì nígbà gbogbo: àtinúdà àti isẹ-lójú-ẹsẹ.

Lẹyìn oṣù méjì, iwé mǐràn dé: yojú ní Róòmù láàárín ojò mẹwàá, ibùdó ológun Castro Pretorio, Ọlópàá Orílẹ̀-Èdè — lẹyìn nàà láàárín wákàtí 48, isípò sí ibi idánrawò ibon àti ilé-ẹ̀kọ̀ idánilẹ̀kọ̀ ẹ̀sọ ní ABBASANTA ní Sardinia.

Mo pe ilé, inú mi dùn. Mo ń ronú nípa isẹ̀ àkókó yìi, èyí tí yóò fí mí sí àárín àwùjọ. Ọdọ̀ nì mí, mo sì ní ifẹ̀-ọkàn ńlá. Mo ti ń fojú inú wo ọ̀nà tí ó wà níwájú — Questor ní àkókó, lẹyìn nàà Prefect. Lẹyìn nàà nì mo dúró: iwé ẹ̀rì ilé-ẹ̀kọ̀ àárín nìkan nì mo ní.

Ìyá mi ló gbé fòonù, kò sì gba iròyìn nàà tayòtayò — iwà rẹ̀ nìyẹn. Ó fí ọkan nínú àwọn gbólóhùn rẹ̀ sílẹ̀ fún mi: “Máa lọ nígbà nàà — ẹran ibon tí a tà fún ìjọba nì iwọ yóò jẹ.”

Bàbá mi kò sí nìbẹ̀ ní àkókò yẹn. Sùgbón láàárín wákàtí 24 lẹyìn ipè yẹn, ẹnu-ọ̀nà àbáwọ̀lé pè mí: “Àlejò kan ń wá ọ.”

Ó ti wakò kilómítà 550. Ó wà níbè níta ibùdó ológún, ó fẹ́ rí mi, ó fẹ́ bá mi sòrò, ó fẹ́ wò mí lójú. Bàbá mi ni. Mo tọrọ isinmi wákàtí 24. Mo pààrò aṣọ, mo sì bá a lọ. A forí lé etí òkun ní Riva di Chiaia. Ó fẹ́ rìn. Ó ní èrò tí ó ń rìn máa ń dára ju èyí tí ó dúró sọjú kan lọ nígbà gbogbo.

Ohun kan náà ni ó ti ń sọ ní àwọn ipádé itajà ilé-iṣẹ́ rẹ́ fún ogún ọdún, gbogbo èniyàn sì ń gbọ́.

ÌJÍRÒRÒ NÁÀ

Ó ní kí n kókó sòrò. Ìṣẹ́jú mēwáá ni àkókò tí ó pọ̀ jù fún un. Yóò sọ èrò rẹ́ nípa ojó iwájú mi fún mi, lẹ́yìn náà kò ní sọ nnkankan mọ́. Yóò lọ. Mo rò pé orí rẹ́ ti dàrú. Wákàtí méjilá iwakò fún ìṣẹ́jú mēwáá ọrò. Nnkan kan ń bó mọ́ mi lówọ́. Ó rán mi lẹ́tí àwọn igbà tí mo wà ní ọmọ ọdún mēfà tí ó máa ń mú mi lọ bẹ́ àwọn oníbààrà rẹ́ wò — àwọn ilé ọúnjẹ ológún àti àwọn sọ̀òbù ilé-iṣẹ́ níbi tí ó máa ń lo wákàtí diẹ́ ní títa káàdi pèlú àwọn sájèntì, láàárín èrìn àti àwàdà. Ó rán mi lẹ́tí àwọn èkọ́ ọ̀sìrò orí — ọ̀sìrò tí a kì í retí kí ọmọ ọdún márùn-ún ẹ́. “O ní gbogbo ohun tí olùtajà nílò — ọ̀rò olùtajà,” ó sọ fún mi. “Máa mú ọ wọ́ ẹ̀ka ilé-iṣẹ́ Gillette kan. A ó ẹ́ idánwò kan — fún ilé-iṣẹ́ nikan, láàárín àwa méjèèjì.” “Yàtò sí iyen, a kò dá ọ láti dúró nínú ilé kí wọn máa pàṣẹ́ fún ọ́ kí wọn sì máa darí rẹ́. Ronú nípa rẹ́. Ojọ́ méje láti fún mi ní èsì rẹ́.” Mo wò ó bí ó ti ń lọ nínú Renault 19 funfun rẹ́. Kò wo ojú mi rára. Ó wakò lọ. Láísí idágberé. Láísí ọ̀rò miiran. Bàbá mi ni — kì í ẹ́ agbanisíṣẹ́.

ÌPINNU NÁÀ

Mo ń bá a lọ ní rírìn, mo ń yí ọ̀rò rẹ́ po lókàn. Ìṣẹ́jú mēwáá rẹ́ di ojó odidi tí ó ń tún ara rẹ́ sọ lókàn mi, bí ògèdè — ògèdè àwọn Frega: nígbà tí wọn bá fẹ́ nnkan kan, ọ̀nà tí ó le jù lọ ni wọn ń lò. Wọn kì í bière rẹ́. Wọn kì í gbà á. Wọn máa ń rí i gbà, fúnra rẹ́. Ohun tí ó mú ọkàn mi sókè ni èrù pé kí n kùnà, kí n sì dá ẹ̀lẹ́ sí itàn iṣẹ́ rẹ́ — ẹ̀lẹ́ tí yóò sàmì sí i ní gbogbo iyókù ayé rẹ́. Iyen nikan ni àníyàn mi tòótọ́. Kò sí nnkan miiran. Lẹ́yìn

ojó méje, mo pé é. Ó dáhùn láirẹ̀rìn-ín — ohùn rẹ̀ sọ ohun gbogbo. “Sé o ti pinnu, Nando?” “Bẹ̀ẹ̀ ni, Bàbá. Sùgbọ̀n mo ní láti bí yín — kí ni èyìn ibá ẹ̀e ní ipò mí?” “Màá gbà á.” Ohun tí mo sì ẹ̀e niyẹn. Ojọ̀ itú sílẹ̀ mí kúrò ní isẹ̀ ológún jẹ́ 14 Oṣù Kọkànlá 1985. Sùgbọ̀n ní 1 Oṣù Kẹ̀sàn-án, Olú-Àṣẹ̀ Ológún ní Róòmù fún mí ní isinmi yín ojọ̀ 45, nítorí isẹ̀ àṣeyorí. N kò ní fí nńkankan kún un mọ̀, ní ibọ̀wọ̀ fún àdéhùn àṣírí. Ní 2 Oṣù Kẹ̀sàn-án 1985, mo wọ̀lé gba ẹ̀nu-ọ̀nà ẹ̀ka ilé-isẹ̀ Gillette ní Sísìlì. Mo ti délẹ̀. Ìyá Gillette gbà mí — ní ọ̀nà tirẹ̀. Káàbọ̀.

ÌDÁNILÉKỌ̀Ọ̀

Ohun gbogbo ẹ̀lẹ̀ pẹ̀lú àwọn èniyàn mìíràn ní àyíká. Bàbá mí kò sí níbẹ̀ rí láti sọ ọ̀rọ̀ kan — kò sí nńkankan rárá. Sùgbọ̀n mo mò pé ó ń wò mí, ó dákẹ̀. Bí ó ẹ̀e rí niyẹn.

Agbanisíṣẹ̀ náà ẹ̀tò idánilẹ̀kọ̀ọ̀ ọ̀sẹ̀ mẹ́rin tí a pín sí Sísìlì, Lazio, Piedmont, àti Campania.

Agbẹ̀gbẹ̀ isẹ̀ mí yóó jẹ́ apá kan nínú òkè ẹ̀kùn Cosenza. N kò rọ̀pò ẹ̀nikẹ̀ní. A kò lé ẹ̀nikẹ̀ní kúrò. Wọn ti fí àwọn àfọ̀júsùn àti owó isẹ̀ lélé̀ tẹ̀lẹ̀.

Mo bẹ̀rẹ̀ ní òwúrọ̀ Ojọ̀ Ajé ní agbẹ̀gbẹ̀ Messina. Ìpàdẹ̀ ní ibùdó ọ̀kọ̀ ojú omi ní 6:30 àárọ̀.

Ó wá gbé mí ní èbútẹ̀. Sùgbọ̀n mo dé ní wákàtí kan ẹ́áájú. Ó ti ń dúró dẹ̀ mí.

Olùṣàkóso kan láti Friuli ni. Ó ti rí mí dàgbà — ó ti wà ní Gillette gégé bí olùtájà, lẹ̀yìn náà olùbẹ̀wò, lẹ̀yìn náà aláàṣíṣẹ̀, báyii sì ni alájoṣe bàbá mí.

Ó bí mí idí tí mo fí dé ní kùtùkùtù. Mo dáhùn pé: “Ohun àiròtẹ̀lẹ̀ kí í tẹ̀lẹ̀ ètò àkókò, n kò sì lẹ̀ jẹ́ kí ànfaàní yíi bó mọ̀ mí lówọ̀.”

A jọ lo ojọ márùn-ún. Ó ga jù mí lọ — sèntímítà 195 — ara rẹ kún, ó sì le, kò sì pàdánù ohùn ará Friuli rẹ rí. Ìwà rẹ ràn mí tó bẹ̀ẹ̀ tí àwọn èniyàn fi gbàgbọ̀ pé ọmọ rẹ ni mí. Ọmọbinrin mètá péré ni ó ní. Ní iròlẹ̀ Ojọ Ètì, lẹ́yìn ojọ márùn-ún péré idánilẹ̀kọ̀ọ̀, a padà sí ọfìisì. Láìsì ayẹyẹ kankan, wọn fún mi ní àwọn ohun èlò mi, wọn sì ní kí n má fi àkókò sòfò mọ: yojú sí agbègbè isẹ̀ ní òwúrò Ojọ Ajé.

Ọmọ ogún ọdún ni mí. Isẹ̀ kan. Owó. Ibùgbé tèmi, ọ̀dúnrún kilómítà sí idílẹ̀ mi. Kò sí ẹnì tí yóò ràn mí lówó. Èmi nìkan ni ohun gbogbo — isẹ̀, oúnjẹ, imótótó, aṣọ lílò. Mo ì bá ti bí ọmọ láìsì obinrin, kí n sì wọ inú itàn — kì í ẹ̀ fún àṣeyọ́rì, bí kò ẹ̀ gégé bí ohun iyanu.

AGBÈGBÈ ISẸ̀

Oníbààrà àkókó. Ilú Trebisacce, etí òkun Ionian òkè ní Cosenza. Ilé itajà nílá kan. Wọn pe ọfìisì, wọn fẹ̀ kí ẹnì kan wá bẹ̀ wọn wò, wọn fẹ̀ béèrè ojà. Ìpadé àkókó mi niyẹn.

Orúkọ rẹ̀ ni Fortunato, ó tó nńkan bí ogójì ọdún. Ó tẹnu mọ ọ̀n pé kí a máa pe ọ̀un ní Dottore — kì í ẹ̀ nítorí pé dókítà ni, nítorí pé ó ní oyè yunifásítì nìkan.

Ó kọ̀lù mí gidigidi. Ó fẹ̀ kí n fèsì. A jọ wo ibèèrè ojà náà, ní ọ̀pín rẹ̀ ó sì sọ pé: “Pé o wà pẹ̀lú Gillette kò sọ ọ̀ di àyànfẹ̀ Ọlórún — ẹnì àyànfẹ̀, ọ̀kan nínú àwọn diẹ̀ tí a yàn. Mo lè ra àwọn ojà yín nìbikíbi tí mo bá fẹ̀.”

Àwọn aṣojú itajà méjì miiran wà nìbẹ̀. Gbogbo wọn n dún de ifèsì mi — imúnibínú náà hàn kedere, ó jẹ̀ àmọ̀omọ̀ṣe, kò ẹ̀ẹ̀ sì. Sùgbọ̀n isẹ́jú-àáyá márùn-ún tó láti rántí ọ̀rọ̀ olùṣàkóso ará Friuli: “Nando, rántí — èsì tí ó dára jù lọ fún ibẹ̀wò itajà ni títa pẹ̀lú ibèèrè ojà.”

Mo dúpẹ̀ lówó rẹ̀, mo sọ pé mo fara mọ ọ̀n pátápátá, mo dúpẹ̀ fún ibèèrè ojà náà, mo dágbére, mo sì lọ.

Wákàtí méjì lẹyìn nàà mo pàdé rẹ nínú báà kan ní ilú nàà. Ó wá láti ra kọfí fún mí. Èmi ni mo sanwó dípò rẹ. Ó bí mí idí. “Àwa ní Gillette kì í ẹ àyànfẹ tàbí olùtajà tí a yàn — a kàn kọ wa dáadàa láti bá àwọn oníbààrà lò ni.”

Mo sanwó, mo sì lọ, inú mí dùn.

Ní iròlẹ ojó yẹn, mo pe ọfiisi láti ròyìn ojó nàà: ibèèrè ojà méjọ, ibèwò mérénlá.

Ọfiisi sọ pé oníbààrà láti Trebisacce ti pè láti ráhùn nípa ibèèrè ojà rẹ — páálí abẹ méjìlá ni ó béèrè, sùgbọ́n èdà iwé nàà fí méjì péré hàn.

Omọbinrin tí ó wà lórí fòònú sọ pé kí ó ka iwé ibèèrè nàà dáadàa: ọwọn tí méjì nàà wà n tọka sí àpò mẹfà-mẹfà, nítorí nàà iye tí ó béèrè tònà.

O kò ní gbàgbé ojó àkókó rẹ níbi isẹ lác. Bẹẹ ni àwọn oníbààrà kì í gbàgbé olùtajà tí ó wólé pẹlú ibàlẹ ọkàn tí ó sì tajà láí béèrè — bí igbà tí o wà lómódé tí dókítà sọ pé òun kò ní ẹ ọ ní ǹnkankan, lẹyìn nàà ó gún ọ ní abéré, o kò sì rí abéré nàà rí.

ÌRÒYÌN ỌSÈ NÁÀ

Ní ọpín ọsẹ, o máa n fí ọwọ pa iròyìn nàà dé. Àkọsílẹ rẹ ti iye owó àwọn ibèèrè ojà n ka ohun tí a béèrè, kì í ẹ ohun tí a kọ iwé owó rẹ, ó sì n wọ inú àkọjó tí o yẹ: ojó, orúkọ oníbààrà, ẹka ojà, ibi.

Lẹyìn nàà apá ti isirò: iye, àwọn ohun, àpapọ ẹka kòọkan. Rí i dájú pé gbogbo iwé àkọsílẹ wà lójú ojó, sīrò àpapọ, ẹ iròyìn nàà kí ohun tí a gbé lọ sí iwájú lè wà ní sẹpẹ fún ọsẹ tí ó tẹlẹ e.

Gbogbo iye gba ààbọ Ojọ Àbáméta bí o kò bá ẹ àṣiṣe. Bí o bá ẹ, o máa n fa ilà sí gbogbo rẹ, o sì máa n bèrẹ láti ibèrẹ — mọ tónítóní, láísí àṣiṣe, láísí àbàwọn ọrá tàbí èérún búrédì.

Ní òwúrọ Ojọ Ajé o máa n lọ sí ilé ifiwéranṣẹ láti fí àpò nàà ránṣẹ: àwọn ibèèrè ojà, iròyìn ọsẹ, iwé ẹrì owó àtí sẹ̀ẹ̀kì, idápadà owó ináwó bí ó bá

ye, àkíyèsí agbègbè.

Ọ̀nà kan soṣo láti ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ náà dáadàa nìyẹn. Nígba náà nikan ni a ń sàyèwò àwọn ibèèrè ọ̀jà, a ń kọ̀ iwé owó wọn, a ń ẹ̀tò wọn, a ń fi wọn ránṣẹ̀, a sì ń fi wọn jíṣẹ̀ fún oníbaára — àyíká náà parí.

Sùgbón fi sókàn: ètò yìí ń béèrè oḡbón-ẹ̀ṣẹ̀. Nígba tí o bá ní ibèèrè ọ̀jà 40, 50, 60 lósẹ̀, nìkan maa ń díjù tó bẹ̀ẹ̀ tí o fi ń ní láti lo fòòmù méjì — nítòrí pé orúkọ̀ méeḡdògbón pére ni a ẹ̀ iròyìn àtìlẹ̀wá fún lósẹ̀.

Iwé owó ni a maa ń kọ̀ ní oṣù mēta-mēta — iye tí a fi ń sírò owó kòmíṣhọn, lẹ̀yìn tí a bá yọ owó tí a ti san sáájú, láti kọ̀ iwé owó àtì láti gba iyókù nípasẹ̀ bànkì.

Kì í ẹ̀ ètò itajà pípé. Kì í ẹ̀ ọ̀nà láti di ẹ̀ni nílá. Kì í ẹ̀ nìkan tí a lè kòni. Ohun tí ó sọ ọ̀ di ọ̀kan nínú àwọn ti Gillette nikan ni.

ÌPÀDÉ AGBÈGBÈ

Ní 1 Oṣù Kejilá, mo lọ sí ipádé agbègbè mi àkókó. Mo padé olùṣàkóso tí ó ń darí wa — Giuliano, láti Molise. Olùdarí títà orílẹ̀-èdè náà wà níbẹ̀ pẹ̀lú, Raffaele, láti Puglia.

Àwọn méjèjì jẹ ẹ̀ni iwà rere, ó fẹ́rẹ́ jẹ pé wọn kò bìkítà — sùgbón wọn ń fiyè sí i. Nínú ipádé náà mo dá sí ọ̀rọ̀. N kò jókòó lásán. Mo kópa, mo sọ itàn kan, mo jẹ́ kí wọn rí mi.

Wọn béèrè bóyá mo ti bá ẹ̀sòro padé ní agbègbè mi — ibèèrè àtìgbàdégba fún irú àkókò bẹ̀.

“Bẹ̀ẹ̀ ni,” mo dáhùn, “ọ̀pẹ̀ ni fún Ọ̀lórún — bí bẹ̀ẹ̀ kọ̀ maa jókòó sílẹ̀ lání ẹ̀ṣẹ̀. Ànfaàní láti ẹ̀ ohun tí ẹ̀ ń kọ̀ mi lójoojúmọ̀ nikan ni wọn jẹ́.”

A lọ jẹun ọ̀sán. Ọ̀gá àgbà náà jókòó légbẹ̀ẹ̀ mi — láì fa àfíyèsí — ó sì fẹ́ mọ̀ bí mo ẹ̀ ń gbé, bí mo ẹ̀ létòlètò tó, bóyá mo ní ọ̀rẹ̀bínrín, kí ni àwọn ètò mi.

Mo dáhùn gégé bí ilàná ti wí. Ó tẹ ẹ lórùn. Tẹlẹ òfin náà: má ẹ jẹ kí àwọn ẹlòmíràn mọ ọrọ rẹ lááláé.

ÀYÈWÒ NÁÀ

Ọfìisi sọ fún mi pé ní nńkan bí ọpin Oşu Keji, oluşakóso agbègbè yóò wá tẹlẹ mi. Kí n wà ní àrọwótó, kí n sì múra sílẹ.

Ìpàdé náà wà ní Hotel Jolly ní Rende, Cosenza — lẹyìn agbègbè işé mi, nńkan bí wákàtí kan sí ibi tí mo ń gbé. Mo dé lásìkò.

Giuliano sọ pé òun wá láti bá mi rìn àti láti ràn mí lẹwọ nínú títà — ó kéré tán bí ó ẹ gbé e kalẹ niyẹn. Sùgbón ọmọ bàbá mi ní mí. Mo mọ idí tí ó fi wà níbẹ gan-an: láti yẹ işé mi wò kí ó sì ròyìn fún àwọn ọgá bóyá kí wọn fidí mi múlẹ tàbí kí wọn má ẹ bẹ.

Ojọ márùn-ún ni ó lò. Mo rántí òwúrò Ojóbò, nígbà tí a wà ní abúlẹ kan tí a ń pé ní PAPASIDERO ní orí òkè Pollino — nńkan bí ẹdẹgbẹta olùgbé. Lẹyìn tí ó yẹ àkópò ọsẹ mi wò, àwọn káàdì àkọsílẹ, àwọn ibéèrè ọjà, àpótí àpẹẹrẹ ọjà, tí ó sì gba èrò àwọn oníbààrà díẹ, ó ní kí n dúró lẹgbẹẹ sọ̀bùu ọúnjẹ àti tábà kan. Mo rántí àwọn àpò iyẹfun ní ẹnu-ọ̀nà àti àgọ fòonù tí a tí pa nínú rẹ.

Ogún işéjú ni ó lò níbẹ. Nígbà tí ó jáde, ó ń rẹrìn-ín músẹ.

Ó ti pe ọfìisi Milano, ó sì ti ròyìn èsì ibẹwò náà fún olùdarí títà. Lẹyìn tí wọn jíròrò àwọn iye títà, wọn ní kí ó fidí rẹ múlẹ bóyá ọ̀ótó ni àwọn iye náà. Ẹ ó dá a lójú?

“Ọ̀ótó ni gbogbo rẹ — kò sì sí ibéèrè ọjà kankan tí ó ẹkù lódò ẹni tí ń kó ẹrù. A ti dé ibẹ tẹlẹ.”

Láti ihà kejì fòonù ni ó ti wá pé: “Ní oşu mífà, Nando ti mú iye owó títà ọdún kan gbáko ti agbègbè yẹn jáde — iye tí gbogbo ọdún tí ó kojá mú wá.” Ó padà wọ ọkò, a sì ń bá ojọ wa lọ bí ẹni pé kò sí ohun tí ó ẹlẹ. Ní Ojọ Ètì lẹyìn ọúnjẹ ọsán, ó kúrò láti padà sí ọfìisi rẹ.

Ní àwọn ojó tí ó tẹ̀lẹ̀ e — kò sí ibánisòrò, kò sí iròyìn. Sùgbón ní ipàdé agbègbè Oṣù Karùn-ún, nṁkan kan ṣẹ̀lẹ̀.

OṢÙ KARÙN-ÚN 1986

Eni kan kò sí níbi ipàdé yẹn — aláààṣiṣẹ́ tí agbègbè rẹ̀ bá tẹ̀mi pààlà.

Wón gbé àwọn iwífún Nielsen tí wón máa ń gbé jáde nípa ipín ojà kalẹ̀ ní agbègbè-agbègbè. Ní oúnjẹ ọ̀sán, ẹnìkẹ̀ni kò béèrè nípa aláààṣiṣẹ́ tí kò sí, ẹnìkẹ̀ni kò dárúkọ̀ rẹ̀.

Ní ọ̀sán ojó yẹn, bí mo ti fẹ́ máa lọ, wón fún mi ní iwé ifẹ̀sí agbègbè látí fọ̀wọ̀ sí: ìgbéga mi.

Mo di ẹnì tí ó ń bójú tó àwọn ẹ̀kùn Cosenza, Crotone, àti apá àrìwá ẹ̀kùn Catanzaro — èyí tí mo pín pẹ̀lú bàbá mi.

Ìyẹn fún mi ní idí tí ó tó látí máa rí i lópò ìgbà nígbà tí àwà méjèjì bá ń ṣiṣẹ́ ní ààlà — tàbí nígbà tí ó bá kàn wù wá.

Ó wò mí, kò sì sọ nṁkankan. Sùgbón ojú rẹ̀ kún fọ̀fọ̀, iwò rẹ̀ sì tú àṣírí rẹ̀.

Lósoosù, mo ń rí ju mílìyọ̀nù márùn-ún lírà lọ ní owó kọ̀míṣọ̀n. Mo ti dọ̀gba pẹ̀lú rẹ̀.

Sùgbón oṣù mèsàn-án pére ni mo ti ṣiṣẹ́, ebi imò ńlá sì ń pa mí. Ohun tí mo ń kọ̀ kò tó. Mo ń bá wíwá lọ, n kò sì dúró rí — látí mọ̀ bí a ṣe ń wádíí jínlẹ̀, kì í ṣe látí máa méfò láéláé.

Àwọn Frega niyẹn. Ọ̀rọ̀ kan wúwo ju ohunkóhun lọ. Òkodoro ni òkúta tí ohun gbogbo dúró lé lórí. Ẹ̀ni tí a jẹ̀ niyẹn.

OṢÙ KỌKÀNLA 1987

Bàbá mi pè látí sọ pé olú-ilé-iṣẹ́ Gillette fẹ́ pàdé àwà méjèjì. Ipàdé: 2 Oṣù Kọ̀kànlá, Ojọ̀ Ajé, ní ilé ìtura kan ní Reggio Calabria ní 4:00 ọ̀sán, pẹ̀lú olùdarí títà orílẹ̀-èdè — ọ̀kùnrin látí Puglia.

Kò sọ ohun tí ọrọ náà dá lé fún mi sáájú — òun fúnra rẹ kò mò. Sùgbón a jọ jeun ọsán ní ojọ yẹn nílẹ. Íyá mi, tí ó ti wọso tí ó sì ti múra, tẹnu mò ọn pé òun yòò wà níbi ipádé náà. Ẹnu kò ya ẹnìkẹni — wọn ti mò ọn tẹlẹ.

Ilẹ-ìṣẹ ti pinnu láti dá ilẹ-ìṣẹ aṣojú Gillette tuntun kan sílẹ ní Calabria. Ídì náà jẹ ti ogbón iwéwée: owó tí ń wọlé ti bèrẹ sí í pò sí i, nítorí àwọn ọjà tuntun, ibísí iye ọjà, àti ifẹsì ọjà. Wọn ti pinnu láti pín in sí wéwé láti dín ewu òwò kù.

Pẹlú igbésẹ̀ yìi, maa di olùgba-àṣẹ tààrà — lẹyìn oṣù 28 péré lẹnu ìṣẹ — maa sì ṣe idánilójú itèsíwájú.

Owó kọmíṣhọ́n náà kéré sùgbón ó fani mọra — ó wà nísàlẹ̀ iye ọjà, nítorí pé wọn ti sọ àníyàn wọn ní àṣírí: wọn kò mò irú idàgbàsókè tí a ó mú wá, ẹrù sì ń bà wọn pé ó lè sòro fún wọn láti ṣàlàyé owó tí a ń rí fún àwọn ọgá àgbáyé lẹyìn náà.

A gbà. A ó bèrẹ̀ ní 1 Oṣù Kínní 1988, pẹlú ohun iyàlẹnu kan.

OSÙ KEJÌLÁ 1987

A wà lódò nótàrí láti fowọ́ sí idásílẹ̀ ilẹ-ìṣẹ tuntun náà. Iyàlẹnu àkókó dé.

Ìpín ìnì náà fi hàn pé: bàbá mi 40%, èmi 40%, iyá mi 20%.

Bàbá mi ṣàlàyé rẹ gégé bí igbésẹ̀ láti dín owó orí kù — ó sì sọ pé yòò máa ràn wá lówọ́ ní ọsán, nítorí pé ní òwúrò ó ń ṣìṣẹ̀ ní ilẹ̀ ifiwéranṣẹ̀, èyí tí kò tako òfin ìṣẹ̀ ìjọba.

“Bí òun bá ti kópa, a kò ní nílò láti sanwó fún akòwé ọfíisì. Yòò dáàbò bo ire wa — ire idílẹ̀.”

Mo mò pé mo ń gba nńkan tí kò tọ. Sùgbón ní ọpín rẹ, ó ń tọjú iyàwó rẹ — ó dá a lójú pé iyàtò ojọ orí ọdún mọkànlá tùmọ̀ sí pé òun yòò ní ẹnì kan légbẹ̀ ọ̀n ní ojọ ogbó, ẹnì kan tí yòò tọjú ọ̀n. N kò lè tako rẹ.

Bàbá mi sì nì. Ifẹ̀ tí mo ní sí i kò yí padà rí — kódà ní bá yí tí ó ti lọ.

Fọwọ sí i, gba àwọn àdéhùn nàà. Lẹyìn nàà ni apá tí ó kàn dé: ipinnu ilé-ìṣẹ́ tí ó yàn án ní olùṣàkóso kan soṣo — tití tí ọ̀pọ̀ yóò fí fagi lé e. Ó ti fí mí lé e lówó; ọ̀wọ̀ àti ẹ̀sẹ̀ dì mọ ọ̀n. Wàhálà nílá ti dé bá mi.

Láti dé e ládé: Gillette dé pẹ̀lú àṣẹ̀ méjì ọ̀tọ̀tọ̀, nítorí pé Boston ti pín ẹ̀ka títa sí méjì — ẹ̀ka Abẹ̀ àti Èrọ̀ Ìfàrí àti ẹ̀ka Ohun Ìmọ̀tótó Ara — pẹ̀lú ètò owó kọ̀míṣhọ̀n kan soṣo tí a kó papọ̀. Mo bá ara mi tí mo n ṣiṣẹ́ jákẹ́jádò Calabria pẹ̀lú ẹ̀ka Ohun Ìmọ̀tótó Ara tí kò lágbara, légbèè àwọn olùṣàkóso tí a kó wá láti ilé-ìṣẹ́ mìíràn, tí mo n ru gbogbo ináwó ilé-ìṣẹ́ aṣojú kan níbí tí iyá mi ti kẹ́de pé: “Kò tò kí o máa rí iye kan nàà tí bàbá rẹ̀ n rí.” Ọ̀un ló n ẹ̀ ẹ̀sìrò owó. Owó idápadà ináwó nikan ni mo fí n gbé ayé.

Ìfẹ́ tí mo ní sí bàbá mi ẹ̀ ẹ̀yókù — tití di Oṣù Kẹfà 1993, nígbà tí ó gbà níkẹyìn láti pinya, tí ó fọwọ̀ sí àdéhùn inú ilé tó ní àṣẹ.

Ní ọ̀pópónà ni ó ti ẹ̀ é, kúrò lójú ẹ̀nikẹ̀ni, kúrò lójú iyáwó rẹ̀. Nítorí èyí gbogbo idílẹ̀ fí ẹ̀sùn kàn án gidigidi lẹyìn nàà. Iyá mi kẹ́de pé: “Èyí yóò lé ọ̀ sí ìgboro — wàá rí i.”

OṢÙ KÍÍNÍ 1989

Ipò mi gégé bí ọ̀kùnrin Gillette tí a fí sínú ẹ̀ka ohun ìṣaralóge — èyí tí Boston àti Lónḡdọ̀nù gbèrò, tí àwọn ọ̀mọ ọ̀gun iháyà kó — wà fún oṣù méjìlá péré. Lẹyìn nàà ni mo padà sí orírun mi: Abẹ̀ àti Èrọ̀ Ìfàrí.

Níbí ni mo ti gbé ipò àdánidá kan fún ara mi gégé bí ẹ̀ni itọ́kasí ilé-ìṣẹ́ nínú títa ọ̀jà ikópamọ̀.

Nígbàkígba tí àwọn ọ̀jà tí kì í tà kíákíá bá nilò láti tà tán, àwọn ọ̀gá máa n kàn sí mi tààrà láti fí ọ̀jà nàà lẹ̀ ọ̀wọ̀ oníbaàrà tí a fojú sùn. Àwọn èsì rẹ̀ hàn gbangba.

Èyí dá ipò méjì tí ó ẹ́ẹ̀ fojú rí sílẹ̀ nínú ilé-ìṣẹ́: ó gba agbára lówó àwọn oníbaàrà kòọ̀kan tí wọn lè kó gbogbo iye nàà lẹ̀ẹ̀kan nàà — tí wọn sì lè

tipa bèè pàṣe iye owó — ànfààní kejì sì ni pé nípa pípín in kiri nínú gbogbo nẹ́tíwòkì, a yẹra fún kí iye owó máa gorí ara wọn àti idíje lóri ojà àtigbàdégbà.

Báyíí, ó di ohun tí a máa ń gbọ lẹnu àwọn ènìyàn ní iṣàkóso pé: “E pe Frega — a ní ọkọ akẹrù márùn-ún tí ó kún fún ọṣe ifàrí láti tà láàárín wákàtí 24.” Mo sì máa ń dáhùn ipè nàà.

Bàbá mi fí mí yangàn. Mo ń tẹsíwájú nínú ohun tí ó ti bèrè. Kò sí ẹnì tí yóó dá wa dúró, bèè ni a rò. Sùgbón ní ọpin rẹ, obinrin kan ṣoṣo ló ẹe bèè: iyá mi.

OSÙ KEJE 1990

Nígba àtúntò ètò agbègbè, mo fí ara mi sílẹ fún ipò olùṣàkóso agbègbè. Sùgbón ojó orí mi ṣiṣẹ lòdì sí mi: ọmọ ọdún mèeédógbón péré ni mí, ìrírí tí a kọ sílẹ kò sì pò.

Ọdún méjì tí títèlẹ alábàáṣiṣẹ L’Oréal kan tí àrùn jejerẹ ń ẹ, láìjẹ ní ọ̀nà ijọba, ẹkọ iṣètò àfihàn ojà kan, ijókòó kan nínú Egbé Àwọn Onísòwò Reggio Calabria — kò sí èyí tí ó tó láti borí ipinnu àwọn èlòmíràn. Láti kojá idèná àbáwọlé nàà, máà ti nílò ọdún púpọ sí i, tàbí ilé-iṣẹ mìíràn nínú CV mi.

Olùṣàkóso tuntun kan dé — ọkúnrin kan láti Agrigento tí ó ti jẹ olórí ẹkùn ní P&G Sìsìlì. Ìkùnà olókíkí kan: ó ti fẹ gun òkè dé ipò olùṣàkóso agbègbè nínú ilé-iṣẹ tirẹ sùgbón kò gba oyè yunifásití rí, kò gbọ èdè Gẹẹsì — ọrọ diẹ tí èdè àdàlù Gẹẹsì àti Sìsìlì ni ó pò jù.

Wọn ti sọ fún un pé mo ti béèrè fún ipò yẹn. Ìgbésẹ àkókó rẹ nígba tí ó dé ni láti mọ ẹnì tí mo jẹ kí ó sì pinnu bí ọ̀n yóó ẹe ẹe é.

Kí í ẹe òmùgò — títà katakata ní ó fí bèrè iṣẹ rẹ, orírun agbè rẹ sì ẹe é lánfààní ní ọ̀nà iwájú. Sùgbón ó dé, ó bá ipò àjẹjì kan: bàbá àti ọmọ, ọrẹ,

alábààşışé, ní ìşòkan, ní ibámu — àti ní àárín, abéré òşùwòn kan tí kò mú òşùwòn dógba şùgbòn tí ó mú un tẹ.

Ìşé mi kàn jẹ láti şişé kí n sì dúró — kí n máa wo ohun tí àwọn ẹlòmíràn n şe, láìşòrò, láìfèsi.

Ìwà yẹn dúró fún ohun tí àwọn ilé-ìşé nílá kà sí ohun inú àti agbára wòn tòótó. Ní àsikò yìi mo bèrè sí í kò ní ọ̀nà ìşé ohun tí P&G ti kò olùşàkóso mi, mo sì bèrè sí í lò ó lórí pápá, ní ọ̀nà tèmi. Ó mú èrò títajà tí ètò ikẹrù n darí wá.

O kò ta ohun tí oníbààrà bèrè ní ti iye mó. O n ta ohun tí ìşàkóso ti gbèrò: ní páálí, ní ẹyọ, ní ipele, ní pàlẹ̀tì, ní ẹrù ọkọ akẹrù — tirela kíkún, ọkọ akẹrù alápá-mẹjì. A mú iwéwèè wá. Àsikò isinmi ẹ̀ẹ̀rùn, tí ó ti jẹ àsikò ọkú láti 1 Oşù Keje sí 1 Oşù Kẹşàń-án tẹ̀lẹ̀, ni a ti fagi lé.

ÌBÁŞEPỌ ÒWÒ

Ìfẹ̀wọ̀şowọ̀pọ̀ tí a kò bèrè sí í so èso tí ó mú wa sún mó ara wa sí i. Àwọn alábààşışé kan n sòrò ẹ̀gàn — pé agbègbè tiwa nìkan ni agbègbè Gillette ní Ítálì tí ó ní igbákejì olùşàkóso agbègbè.

Mo bèrè sí í şàkóso ipín nílá nínú owó ináwó — ní idá-ogórùn-ún tàbí ní iye owó kan pátó — èrè rẹ̀ sì dúró tààrà lórí àwọn nọ́nbà tí mo mú wá.

Ìdàgbàsókè tí kò dé idá mẹwàà nínú ogórùn-ún? Láé. Ìgbádùn tí agbára mi kò ká nìyẹn. Ì bá dàbí kí o sọ fún ọ̀mùtí pé kí ó fi wáinì sílẹ̀ kí ó máa mu omi.

Láàárín àkókò yìi, orúkọ mi ní ọ̀fìsì Milano bèrè sí í yípadà — láti ọ̀dómọkùnrin olóye şùgbòn olórí kunkun tí a kò lè darí, sí ọkùnrin tí ó dúró şinşin tí a lè gbẹ̀kẹ̀ lé. Ọkùnrin tí ó yẹ kí a yá àwọn igbésẹ̀ rẹ̀ lò fún àwọn ipolongo títa orílẹ̀-èdè tí a kò lé ohun tí a wá n pè ní ọ̀nà Frega.

Àşírí náà rọ̀rùn: yí idá-ogórùn-ún padà sí iye owó pátó, àti ní ọ̀nà kejì, nígbà tí a bá n şètò ipolówó fún àwọn oníbààrà. Ojú tí wọn fí n wò ó

yípadà; owó tí a fí síbẹ̀ kò yàtò rárá. Sùgbọ̀n àwọn ènìyàn dàhùn lónà miiran.

Àwọn ọkọ akẹrù alápa-mẹjì àkókọ láti Lóndònù bèrẹ sí í wọ Calabria — a fí wọn pamọ́ fún ẹgbẹ́ alákooso ti Ítálì, tí ẹ́ bá fẹ́ gba ipín nínú ìgbésẹ̀ náà. Gbogbo ìgbésẹ̀ títà ni a ń jábọ́ fún ilé-iṣẹ́ pẹ̀lú àbájáde tí a kọ sílẹ̀.

Àwọn ará itajà kórííra mi. Gbogbo wọn ń gba owó oṣù tí àwa ń san — sùgbọ̀n ohun-èlò tí a kò lò dáadàa ni wọn.

Kódà nínú àṣọtẹlẹ́ títà wọn, àwọn olùṣàkóso àmì-ojà kò lè ṣe é dáadàa. Mo rántí pé nígbà ifilọlẹ́ ọwọ́ Series, nínú ẹrọ agbéniròkè kan ní Lóndònù, mo ṣèlérí fún olùdarí àgbà tí Ítálì pé maa ta gbogbo iye ojà tí a yàn fún ọdún náà láàárín oṣù méjì — ní pàsípààrò fún ìrìn àjò sí olú-ilú kan ní Yúróòpù pẹ̀lú iyàwó mi.

Ó ṣẹlẹ̀. Inú bí olùdarí títà gidigidi, ó sì kà á léèwọ́ fún mi láti bá àwọn ọgá àgbà sọrọ́ mọ́ láé. Sùgbọ̀n owó ìrìn àjò náà dé.

OSÙ KẸRIN 1993

Mo padé Elisabetta ní 1987. A fẹ́ ara wa fún ogójì ojọ́ — irú iyàsọtò ifẹ́ kan, àdéhùn tí ó ní ojọ́ iparí.

Léyìn náà ọ̀nà wa yapa. Sùgbọ̀n nígbà miiran, bí ó ti máa ń rí ní àwọn ilú kékeré, ojú wa máa ń padé. Ó máa ń rẹrìn-ín sí mi bí ọ̀rẹ̀kùnrin rẹ̀ onílara tilẹ̀ ń fa apá aṣọ rẹ̀.

Ní ọ̀sán ojọ́ kan ní Oṣù Kọkànlá 1992, mo rí ọkọ́ kan tí ó kojá, ẹnìkan sì juwọ́ sí mi. Mi ò mọ́ ẹnì tí ó jẹ́, sùgbọ̀n mo juwọ́ padà nítorí ọ̀wọ́.

Láti ìgbà tí mo ti pé ọ̀mọ́ ogún ọdún ni mo ti ń dá gbé. Mi ò padà lọ bá àwọn ọ̀bí mi gbé mọ́ láé.

Ní ojọ́ díẹ́ léyìn náà, ọkọ́ kan náà, ìjuwọ́ kan náà. Lọtẹ́ yíi mo tẹ̀lẹ́ e. Ìgbà wo ni mo dúró? Ta ni mo bá nínú rẹ̀? Elisabetta, ọ̀rẹ̀bìnrin mi àtíjọ́.

Ó retí láti bá ẹni kan náà tí ó mò ní ọdún márùn-ún sẹyin. A tún bèrẹ sí í rí ara wa. Ó ń retí Nando ti àtẹyinwá; ẹmi ń rò pé: lótẹ yíi ẹnu yóò yà á.

A fi ifẹkúfẹẹ sí ọ̀nà jíjìn fún ojọ mẹwàá. Bí Sísítà méjì tí wọn há mó ilẹ ijọsin, láìsì aṣọ ẹ̀sìn wọn.

Léyin náà isẹdá ẹ se isẹ rẹ. Ní 21 Oṣù Kejilá mo lọ padé àwọn ọbí rẹ, mo sì sọ fún wọn pé mo fẹ fẹ ẹ.

Ìdílẹ yẹn ná owó repẹtẹ lóri oògùn ifọkànbalẹ àti tii chamomile ní àwọn oṣù tí ó tẹlẹ e. Sùgbọ́n ní 21 Oṣù Kejì 1993, mo kẹde nńkan méjì: ikàsẹyin ti bèrẹ fún ibi àwọn ibejì — àti pé ní Oṣù Kẹrin, maa fẹ ẹ. Ojọ kan náà ni a sọ iròyin méjèjèjì fún àwọn ọbí rẹ.

Ìgbéyàwó náà wáyé ní 26 Oṣù Kẹrin 1993. Iyá àgbà mi ni ó mú mi lọ sí pepe. Gbogbo idílẹ tí a bí mi sí — iyá mi ní iwájú, bàbá mi náà pẹlú — ti gba àṣẹ líle láti ọdọ iyá mi pé kí wọn kọ ayẹyẹ náà sílẹ.

Gbogbo nńkan lọ déédéé. Mo wà lára àwọn ọkọ iyàwó diẹ tí wọn lo gbogbo àṣẹ igbéyàwó láti kí àwọn àlejò láti ẹyin tábilẹ tí ounjẹ kún.

Ní ojọ kejì mo wo ọ̀rùka igbéyàwó, mo sì lóye isẹ kan soṣo tí ó ń se ní tòótọ: ọ̀nà kan lásán ni láti jẹ kí àwọn irántí máa tàn, kí wọn má se rẹ dànù.

Ní Oṣù Keje 1993 mo jókòò fún idánwò ijọba láti gba iwé-ẹrì Ìṣirò-Owó gégé bí akẹkọọ láti ọde — ọdún karùn-ún nikan ni, ohun tí ó ń kù mí sì ni.

Mo yege pẹlú méjidínlógòjì nínú 60 — kì í se méréndínlógòjì, èyí tí ó kéré jù. Àwọn tí ó mò mí ń se kàyéfi idí rẹ.

Ìdánwò ẹnu ti èdè Ítálì ni ó yí àbájáde padà. Èdè Ítálì kan náà tí ó ti ń fún mi ní méréin jálẹ ilẹ-ẹkọ. Nígbà tí wọn ní kí n fi Silvio Pellico wé nńkan kan, mo dáhùn pẹlú Andreotti ti àwọn ọdún 1800 — léyin náà mo sọrọ nípa ọ̀ṣẹlú fún wákàtí kan. Gbogbo yàrá dákẹ, mo sì feti sílẹ. Ọ̀pòlọ̀pò kò

mọ apá itàn yíí. Ohun tí ó gbé e kí í ẹ̀ ipéye sùgbón ọ̀nà isòrò: itàn òkùnkùn onírònú tí ó fí ọ̀kàn-iyónú hàn tó bẹ̀ẹ̀ tí ó kọ́já ohun tí a lè gbàgbò di òtítító.

Léyìn nàà, ní 17 Oṣù Kẹwàá 1993, a bí àwọn ibejì mi. Mo ti pa ọ̀rọ̀ mi mọ̀. Àwọn wònyí ni àwọn Frega.

OṢÙ KẸFÀ 1993

Mo ní iyàwó. Mo ti kọ̀ idílẹ̀ kan. Ní ti ìmọ̀lára, mo pàdánù idílẹ̀ tí a bí mi sí. Sùgbón ohun tí ó wúwo jù lókàn mi ni pípàdánù àjọṣe mi pèlú bàbá mi — iyàwó rẹ̀ máa ń wà nìbẹ̀ nígbà gbogbo, ó máa ń lo agbára rẹ̀ nígbà gbogbo.

Ó mú mi máa ronú bóyá wọn pàrò mi nígbà ibí. Àkọ̀ tí ó ń ṣiṣẹ̀ fún FedEx ì bá ti gbé mi lọ sí New York — sùgbón àwòdì kan lórí àwọn òkè Aspromonte gbà á lókàn, ó sì fí mí sílẹ̀ fún idílẹ̀ àkókó tí ó lè gbà mí.

Àwà méjèèjì gba àwọn àṣẹ̀ títà tuntun láti ilẹ̀-ìṣẹ̀. Olùdarí àgbà ẹ̀ ẹ̀sìrò: tẹ̀mì tó 150K ní owó ipín títà. Ti bàbá mi, 110K.

Kẹ̀kẹ̀ ti yí. Afẹ́fẹ̀ yàtò. Atẹ̀gùn mọ̀ sí i. Àwọn àṣòtẹ̀lẹ̀ ti yípadà.

OṢÙ KẸFÀ 1995

Léyìn ọ̀dún 25, olùdarí àgbà Gillette fẹ̀yìntì. Ẹ̀ni kejì rẹ̀ dé — tí ó ti jẹ̀ olùdarí ètò ìṣàkóso tẹ̀lẹ̀. Ó jọ Al Pacino: ọ̀rọ̀ diẹ̀, ẹ̀rín kan. Onímọ̀-ẹ̀rọ̀ nì.

Kí ní ó sì ẹ̀ ní Oṣù Kọ̀kànlá ọ̀dún kan nàà? Ó kẹ̀de fún igbímọ̀ olùdarí ti Ítálì pé, pèlú ikílò ojó márùn-ún, ọ̀nà yóò jáde lọ sí pápá láti tẹ̀lẹ̀ Frega ní Calabria.

Olùṣàkóso agbègbè sọ fún mi pé kí n má ẹ̀ ohun tí bàbá mi ẹ̀ — ẹ̀, má ẹ̀ wà ànfaàní láti kọ̀ ọ̀ lẹ̀kọ̀. Kàn ṣiṣẹ̀ láìsí ikánjù. Mo fí í lókàn balẹ̀: ọ̀jà ti yípadà, bẹ̀ẹ̀ nàà ni iyára àti àwọn àníní.

Ó dé pápákò òfurufú ní iròlẹ̀ Ọjọ Ajé, ó ń rẹrìn-ín. “Ó dára, Frega — ibo la ń lọ lóla?” “Látí lọ gbádùn ara wa pẹlú àwọn oníbààrà.”

A ẹ̀ṣẹ́ fún ọjọ méjì. Ìbẹ̀wò kan yà á lẹnu: nígbà tí a fi í han olówó ibùdó ipínkiri GDO ńlá kan, ọkúnrin náà yíjú sí olùdarí àgbà mi ó sì bèrẹ̀ sí í bèèrẹ̀ fún owó ináwó.

Mo dá sí í lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀: “Bóyá kò yé yín. Òun ni ọ̀gá. Àpò tí owó àti àwọn ipolówó wà nínú rẹ̀, tẹ̀mi ni. Mo retí ọ̀wọ̀ àti iwà ẹ̀ṣẹ́ tí ó ga jù lọ látí ọ̀dọ̀ yín. Mo rò pé ẹ̀ ti mọ ẹ̀ni tí ẹ̀ni yíi jẹ. Ẹ̀ kò tii dé iwọn ọ̀yẹ́ tí ó kéré jù.” A dídẹ̀ a sì jáde.

Onímò-ẹ̀rọ náà wò mí kò sì sọ nńkan kan. Ní ọ̀wúrọ̀ ọjọ kejì ní ilẹ̀ itura, oníbààrà náà wà níbẹ̀ látí toro àforíjì.

Lẹ̀yìn náà mo mú un lọ sí orí ọ̀kẹ̀ látí tọ ọúnjẹ ilẹ̀ mi wò. A jẹ búrẹ̀dì àti mortadella. Ní ọ̀wúrọ̀ Ọjọ Ẹ̀tì, ó fò padà sí Milano. Ìdágberẹ̀ sọkí — ọ̀rọ̀ díẹ̀, ọ̀pẹ̀ kan.

Ní Ọjọ́rú tí ó tẹ̀lé e mo gba lẹ̀tà àdání látí ọ̀dọ̀ rẹ̀, tí ó fi ọ̀wọ̀ ara rẹ̀ buwọ̀ lù. Ohun tí ó wà nínú rẹ̀ tẹ̀ mi lórùn gidigidi. A gbé àwọn ọ̀rọ̀ náà kalẹ̀ pẹlú iwúwo imòlára tí ó tọ.

OṢÙ KARÙN-ÚN 1996

Ẹ̀ni kejì ní àgbáyé ní Gillette — Ọ̀gbẹ̀ni Allan Both — fò látí Lọ́ndònù wá sí Calabria.

Látí Milano, olùdarí àgbà tí Ítálì àti Olùdarí Títà tẹ̀lé e lórí ọ̀kọ̀ òfurufú mífíràn, tààrà sí Calabria.

Kò sí ẹ̀ni tí ó mọ̀ idí gidi. Ó fẹ̀ pàdẹ̀ mi.

Mo mú un lọ bá oníbààrà kan — ará Ítálì kan tí ó ti gbé ní Sikótílándì fún ọ̀gbọn ọ̀dún. Wọn bèrẹ̀ sí í bá ara wọn sọ̀rọ̀ ní èdè Gẹ̀ẹ̀sì, wọn sì fà mí wọ inú ijíròrò náà.

“Háà o,” ni wọn wí. “Frega náà n sọ èdè Gẹ̀ẹ̀sì ní?”

Nígba óunjẹ alẹ mo pa àwàdà kan. Ọgbẹni Both rẹrìn-ín bí wèrè. Ó n fò lọ sí Boston ní ojú kejì. Ìbẹ̀wò rẹ kò tó wákàtí méjìlá. Ó ní òun yóò sọ fún ìgbìmò olùdarí — àti pé dájúdájú Ànkù Warren náà yóò rẹrìn-ín bí wèrè.

Àwọn ọgá ará Ítálì méjèèjì pé mí sí apá kan, wọn kilò fún mi pé kí n sọra fún ohun tí mo n sọ — ní pàtàkì kí n má sọrọ nípa rírà àti ìdàpọ̀ ilẹ̀-ìṣẹ́, nítorí mo mò ju òun lọ. Wọn halẹ pé àwọn yóò fagi lé àdéhùn mi lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀.

Ní ojú kejì ọgá ará Ilẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì náà lọ. Nígba óunjẹ ọsán àwọn ará Ítálì méjèèjì jìṣẹ́ ikéde ọ̀ṣẹ́ náà.

Bẹ̀rẹ́ láti 1 Oṣù Kẹfà 1996: mo di Aṣojú Àgbà tuntun fún Calabria, pẹ̀lú àwọn olùtajà, ẹgbẹ́ ìṣètò ọjà, àti owó ináwó ọdọdún tí ó tó 280K.

OṢÙ KẸFÀ 1996

Àsìkò tuntun ti bẹ̀rẹ́. Ètò mi: aṣojú títà abélé mètá, ẹgbẹ́ ìṣètò ọjà kan, ilẹ́ṣẹ́ obinrin kan fún ipolówó ọjà nínú àwọn sọ̀bù GDO.

Wọn pe gbogbo olùtajà Gillette North Atlantic sí Boston. Ìfilólẹ̀ ẹ̀rọ ifárí tí yóò yí ayé àti àwọn olùlò rẹ padà títí láé: MACH 3. Abẹ́ mètá. Ìyára ọkọ̀ ọ̀furufú. Kojá iró ohùn.

Mo mú gbogbo ẹgbẹ́ olùtajà mi lọ. Inú wọn dùn — wọn n rìn kiri nínú ilẹ̀ gogoro Prudential Tower bí ẹni pé Via Montenapoleone ní Milano ni, wọn n wo ẹgbẹ́, wọn n wo ọ̀kẹ̀, wọn n wo ilẹ́, wọn n ṣe kàyéfi ibi tí Ìyá Gillette n gbé.

A ṣe ìbẹ̀wò sí ilẹ̀-ìṣẹ́ ìṣelọ̀pọ̀. A wo àwọn rọ̀bọ̀tì ìṣètò tí n rìn láàárín àwọn ọ̀dẹ̀dẹ́ lóri àwọn sẹ̀lì wọn. Sùgbón ní Calabria àwa ni a kọ́kọ́ ṣe é — àfi pé àwa lo àwọn ọ̀kùnrin tí àwọn obinrin n darí.

Ayeye tí kò ní àfiwé. Báyii gbogbo èniyàn lóye idí tí irúbo ayé wa fí tò sí i. Lẹyin nàà, fún isẹjú kan, mo dúró — bí eni pé mò n wá bàbá mi. Ó ti fẹyinti. Jíjádè rẹ kúrò ní ilé-isẹ dùn ún wò lára, bí ó ti máa n sẹlẹ sí gbogbo àwọn tí wọn parí isẹ pẹlú àwọn ilé-isẹ agbáyé láìjẹ pé wọn dá dúró ní iwà rí — wọn kàn gbára lẹ agbára nàà ni.

A padà sí Ítálì. Títà kojá gbogbo àsọtẹlẹ tí ó ga jù. Ilé-isẹ iselópò méjì péré ní agbáyé ni ó n ẹe ojà nàà: Boston àti Lọndọ̀nù. Fún gbogbo agbáyé.

OŞÙ KEJÌ 2001

Olùşàkóso agbègbè mi — ọmọ P&G, tí a yá Gillette fún ọdún mọkànlá — ni wọn dá silẹ ní ọdún mẹta sáájú àkókò. Rírà Duracell ti n lọ lówò. Àwọn iyansípò tuntun, àwọn ètò tuntun, àwọn igbimò tuntun. Wọn san án lónà tí ó tẹ ẹ lórùn. Kò gbé ohùn sókè. Kò dúnàádùrà. Ó gba ohun tí ó béèrè, ó sì lọ.

OŞÙ KARÙN-ÚN 2001

Wọn kó gbogbo olùtajà Gillette àti Duracell jọ sí ọfiisì mẹta ní Ítálì, wọn sì gbé àwọn ètò tuntun kalẹ: bèrè láti 1 Oşù Kẹfà 2001.

Igbimò olùdarí ti Ítálì ti padànu olùdarí agbà Gillette rẹ. Eni tí ó wolé jẹ ará Braun tẹlẹ, ará Oral-B tẹlẹ, ará àwọn ilé-isẹ miiran tẹlẹ — ọkúnrin kan tí ó mó lára láti máa gé owó ináwó títà. Eni kejì rẹ ni olùdarí agbà Duracell tẹlẹ, tí ó wá di olùdarí títà orílẹ̀-èdè fún Ítálì.

Mo di ètò mi mú sùgbón mo bèrè sí í sise lóri ọ̀nà ọ̀nẹ olóníruúru àmì-ojà nìkan, mo n sàkóso àwọn ọ̀wọ̀ ojà wọnyí: Gillette, Duracell, Oral-B, Braun, Paper mate — ojà márùn-ún ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀, gbogbo wọn pẹlú àwọn olùşàkóso àmì-ojà tí inú wọn n dùn sìnkin.

Ìkédé ọ̀sẹ̀ sọ pé The Gillette Company ti ra Duracell. Ohun tí àwọn àdéhùn abẹ̀lẹ̀ sọ yàtò: wọn gbá gbogbo ìgbìmò olùdarí Gillette káàkiri àgbáyé mọ. Àwọn ọ̀kùnrin Braun àti Oral-B ni ó wọ̀lé dípò wọn. Àti nínú àwọn ẹ̀ka olùdarí títà, àwọn ará Duracell ni ó ń darí ohun gbogbo.

Ìsẹ̀ irin borí òwò — sùgbọn iná koríko lásán ni, àwọn nọ́nbà sì fídí rẹ̀ múlẹ̀ láìpẹ̀.

Àsìṣe nílá àkókó ni ifilólẹ̀ ètò iwé owó tuntun tí kò bá sọfitíwọ̀ ilẹ̀ ikẹ̀rùsì sọ̀rò. Àwọn onibààrà gba egbẹ̀gbẹ̀rùn iwé owó, sùgbọn láààrín oṣù méfà, 10% péré nínú àwọn ibéèrè ojà ni a fi jíṣẹ̀.

Kálukú dúró lóri àga rẹ̀, bí ẹ̀ni pé ẹ̀bi àwọn tí ó sháájú ni. Kò sí ẹ̀ni tí ó gba ojúṣe.

Àti pé apá tí ó dùn jù ló dé báyii: Domenico, olùdarí àgbà ti Ítálì, ń yí owó ipín àwọn aṣojú padà ní gbogbo oṣù méjì, bí ẹ̀ni pé kò sí ẹ̀ni tí ó lè fowó kàn án. Nígbà tí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ń sọ̀rètí nù, àwọn bí tèmi ń mú kí iye títà máa pò sí i — títí tí ọ̀rọ̀ fi bó lówó wọn. Nígbà tí mo rò pé ohun gbogbo ti yé wa, ibẹ̀wò kan dé Calabria.

Olùdarí Títà Orílẹ̀-Èdè wá láti dúró pẹ̀lú mi fún ojó méta.

Ní iròlẹ̀, a máa ń jeun alẹ̀ pẹ̀lú àwọn alábaàsìṣẹ̀ láti àwọn ẹ̀ka miiran — sùgbọn wọn ní kí n pa gbogbo ijiròrò àti pàsìpààrò wa mọ̀ ní àṣírí pátápátá.

Kí ó tó ló, mo mú un la àṣà Calabria tí ó wọ̀pọ̀ kojá: búrẹ̀dì àti mortadella láààrín ojú pópó.

Ní iròlẹ̀ ojó tí ó sháájú ilọ̀ rẹ̀, ó fún mi ní owó ináwó idarí — ohun tí a kò tii fún aṣojú kankan tààrà rí, láìgba ọ̀dọ̀ àwọn olùṣàkóso agbẹ̀gbẹ̀, àwọn olùṣàkóso onibààrà orílẹ̀-èdè, àti àwọn olùṣàkóso àmì-ojà. Màá fi ibéèrè ojà ránṣẹ̀ sí ilẹ̀-ìṣẹ̀ pẹ̀lú àkìyèsì kan, gbogbo ènìyàn ni ó sì gbọ̀dọ̀ ṣe é. Inú bí gbogbo ènìyàn. Sùgbọn kò sí ẹ̀ni tí ó sọ̀rò tàbí tí ó dá sí i.

Kí ó tó lọ, Giuseppe bi mí ní ìbèèrè kan: “Frega, ẹ́e inú ẹ́e dùn nìbì ní Gillette?”

“Inú mi máa ń dùn nìbìkìbí tí mo bá tí ń gbádùn ara mi. Bí ara mi kò bá balẹ́ lóla, màá lọ. Mì ọ ní dúró de ifipòsílẹ̀ mi. Màá lọ ta bàrà ní èbúté ọkọ ọjú omi Villa San Giovanni. Kódà nìbẹ̀ màá jẹ́ ẹni tí ó dára jù nínú ohun tí mo ń ẹ́e — kì í ẹ́e ẹni àkókó láé.”

OŞÙ KÌÍNÍ 2003

Ànkù Warren kúrò nínú ìgbìmọ̀ olùdarí Gillette. Wọn yan ọ̀jògbón yunifásítì kan sí ipò ẹ́e. Nùkan kan ń hó tí kò tẹ́ mi lórùn.

Mo pe ọ̀fíísì ní Oşù Kejì 2003, mo sì béèrè láti lọ. Olùṣàkóso ọ̀nà ìtajà mi, Marco, dá mi dúró títí dì 30 Oşù Kọkànlá — lẹ́yìn tí ó tí rí i dájú pé mo tí parí owó ináwó gbogbo ọ̀dún àti àwọn àfojúsùn idàgbàsókè.

OŞÙ KỌKÀNLÁ 2003

Ìpàdẹ̀ nàá wáyé ní Milano. Mo buwọ́ lu àdéhùn iparí iṣẹ́ tí àwà méjèjèjì fí ara mó. Wọn béèrè ohun tí màá ẹ́e lẹ́yìn nàá. Ọmọ ọ̀dún méjìdínlógójì pére ní mí. Aşojú ẹgbẹ́ ọ̀ṣiṣẹ́ kan wà ní Róòmù ní CONF-LAVORATORI. Ẹnikan tí ẹ́e làálàá láti pé ẹ́áájú, ifidímúlẹ̀ sì dé. Kò sí idààmú pé màá lọ sọdò àwọn olùdíje. Iṣẹ́ tí mo bá rí lóníí, màá gbà á; lóla, màá fọ́ ọ̀ dànù. Wọn béèrè bóyá mo ní ẹnikan tí mo lè dàmọ̀ràn ní ipò mi. Kò sí ẹnikan, mo wí. Lẹ́yìn nàá ẹnikan padà wá ní 27 Oşù Kejílá — ipè tí ó lóyàyà, tí ó jẹ́ tí ọ̀rẹ́, ohùn ẹ́e dà bí ẹni tí ń wádíí. Mo lè padà. Wọn fí 300K lọ mí. “Sìgá tí a tún tanná ní adùn mǐràn. Mì ọ̀ sì mu sìgá rí.”

OŞÙ KEJÌLÁ 2003

Mo kúrò ní ilé-iṣẹ́. Mo dòmìnira — bí ẹni pé mo gbé ọ̀pọ̀lọ́ kan mì, tí ó sì dà nínú ikùn mì, egungun àti gbogbo ẹ́e. Mo sì lóye bí àyíká ilé-iṣẹ́

àgbáyé ẹ̀ ẹ̀ lágbara tó, àti ìpalára tí èniyàn maá n jìyà nígbà tí wọn bá fí tipátipá lẹ́ e jáde kúrò nínú rẹ̀.

Ìlọ mi jẹ́ tí ẹ̀fẹ́ ara mi. Sùgbọ̀n iyá mi tan ọ̀rọ̀ nàà kálẹ̀ lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ lórí wáyà iròyìn àdúgbò pé wọn lẹ́ mi jáde nítorí olẹ́ jìjà.

Ó gbé ibínú yẹn sínú, ó sì gbìyànjú láti dà á lẹ́ mi lórí. Ìgbà tí ó kú nikan ni mo lọ sí ibojì rẹ̀ láti fí ohun tí kò nílò rí lẹ́ e lẹ̀wọ̀.

Ọ̀fọ̀ ni gbogbo ohun tí mo ti nílò rí. Mo ti kọ̀ láti gbé pẹ̀lú iyẹn.

CONFLAVORATORI

Ó dà bí ìgbà tí o wọ̀ inú itẹ́ òkú, tí o kí ẹnìkan tí kò sí níbẹ̀ mọ̀, tí o sì jáde padà.

Ayé tí kì í ẹ̀ tẹ̀mi, èyí tí mi ò lẹ́ jẹ́ ara rẹ̀ láá — tí a kọ̀ lẹ́ “a ó rí i lẹ̀yìn nàà” àti “mo ẹ̀lẹ̀rì pé maá bójú tó o.” Iyẹn tako gbogbo ilànnà tí a bí mi tí a sì tọ̀ mi dàgbà pẹ̀lú rẹ̀, tí maá sì fí kú lójó kan dájúdájú.

Mo da àga àti tábilí tí ó tó ẹ̀gbẹ̀rún mẹ́wáá yúró nù. Sùgbọ̀n ọ̀un nàà ni iye tí mo ní láti san fún irírí tí mi ò béèrè fún rí — tí ó wá láti inú àwọn ọ̀rẹ́ tí a kò yẹ̀wò fínífiní.

OŞU KIİNİ 2004

Mo ronú láti padà sí ohun tí mo ti ẹ̀ fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀dún — sùgbọ̀n fún ara mi: tità ọ̀şẹ́ ifọ̀şọ̀, ọ̀órùn dídùn, àti ohun ọ̀şọ̀ ara ní ọ̀pọ̀.

Sùgbọ̀n mi ò sírò pé èmi kì í ẹ̀ ilé-işẹ́ àgbáyé. Nígbà tí ilé-işẹ́ àgbáyé bá şàşışe, ó ní owó lẹ̀yìn nàà láti bò ó. Aşọ̀ ibora mi kúrú jù — nígbà tí mo bá bo ẹ̀şẹ́ mi, ọ̀tútù á mú orí mi.

Láàárín ọ̀dún méjì, mo mú owó wọ̀lẹ́ tí ó tó mílìọ̀nù mẹ́ta yúró. Lẹ̀yìn nàà àisàn kan: wọn rí kásínòidì méje nínú ifun mi, wọn sì ẹ̀ işẹ́ abẹ́ fún wọn lẹ̀yìn nàà. Wọn fún mi ní ọ̀gbọ̀n ọ̀jọ̀ láti wà láàyè.

Mo béèrè nípa irú àrùn jejeṛe náà. Wón ní “ìdààmú ọkàn” Nẹ̀ẹ̀rò-
éńdókírínì, wón ní — ìdààmú ọkàn. Ọdún méjìdínlógún tí mo fí ń mú
owó ináwó ẹ́ẹ̀ ní ilé-iṣẹ́, èrè tí mo mú wá, wákàtí iṣẹ́ méjìdínlógún sí
ogún lójoojúmọ́, àwọn ìmẹ̀lẹ̀ tí ó máa ń fẹ́ àbójútó nígbà gbogbo. Tàbí
nńkan miiran.

Báyìí èmi ni ó ní láti san owó náà.

Mo ti pàdánù ohun gbogbo: ilé àti ilẹ́, owó ipamọ́, òwò. Nígbà àìsàn náà
wón ti já mí lólẹ̀. Mo ta ohun gbogbo láti san gbèsè àwọn bànkì àti àwọn
olùpèsè ojà. Ọrọ̀ iyì ni — ọrọ̀ ẹnu mi.

Ìdílẹ̀ mi sá dì ilẹ́ àwọn àna mi. Láti inú ilẹ́ olówó ńlá tí ó ní ilẹ̀kùn igi
walnut alárábarà àti gbogbo itura, a bá ara wa nínú ilẹ́ àwọn ọ̀sìṣẹ́ ojú-
irin. Ọpẹ̀ ni fún Ọlórún pé ó wà níbẹ̀.

Wón kò tìlì bọ sípò pátápátá síbẹ̀, ọdún mètàlélógún léyìn náà.

OṢÙ KEJÌ 2007

Mo ní ọgbọn ojọ́ kí n tó kú. Pẹ̀lú 285 yúrò péré àti Mercedes ọlódún
ogún, mo lọ sí Romania láti ẹ́ẹ̀ níbẹ̀.

Mo kó ilẹ́-iṣẹ́ mètá: ọ̀sìṣẹ́ 250, ọkàn nínú ìpèsè ọ̀sìṣẹ́ onígba díẹ̀, ọkàn
nínú ikólẹ̀, ọkàn nínú ààbò ayélujára. Léyìn ọdún méjì mo fí ohun
gbogbo silẹ̀ mo sì lọ, láìní owó. Sùgbón lóṭẹ̀ yìí, ní apá kan, obìnrin kan
ni ó fà á — ará Romania kan. Mí ò dá a ẹ́ẹ̀ pátápátá.

Láàárín àkókò yìí, ikú ti gbàgbé mi. Èmi náà kò sì ẹ́ẹ̀ nńkan kan láti rán
an létí.

OṢÙ KIÍNÍ 2010

Venezuela, Isla Margarita. Sọ̀ọ̀bù Burger King kan gbà mí sí iṣẹ́. Mo ẹ́ṣẹ́
níbẹ̀ fún ọdún kan, léyìn náà mo kojá sí ibòmíran.

OṢÙ KEJÌ 2011

Mo padà sí títà ní Ítálì — Meccano car, SCAR, ẹgbẹ ilé-iṣẹ ọkọ. Ìrírí ọdún kan péré. Ọjà Ítálì tí ó jìnnà bí ọdún ìmọlẹ sí gbogbo ohun tí mo tí kọ àti gbogbo ohun tí mo jẹ: iwà ọmọlúàbí ọdo. Ohun tí ó bá ṣiṣẹ lónìí, màá gbà á; lola, màá fò ọ dànù.

OṢÙ KẸTA 2013

Olùtajà ọkọ ayọkẹlẹ ní ilé-itajà ọkọ àdúgbò kan tí ó ti fidí múlẹ dáadáa.

Níbí kò sí oníṣòwò — olówó ni ó wà. Irú ẹnì tí ó máa n wò ọ ní àràárò tí ó sì n pinnu bóyá o lè dúró nínú ilé-iṣẹ rẹ tàbí kí wón lé ọ jáde.

Owó lẹwọ ní ó fí n sanwó, ó sì n gbìyànjú láti ja èrè lórí ọgórùn-ún yúrò. Ọnà àbíníbí rẹ láti bá èniyàn lò niyẹn — kò yani lẹnu, nígbà nàà, pé 99% àwọn ọ̀ṣiṣẹ n jale, nítorí iwà ọ̀n fúnra rẹ ni ó fún un ní àṣẹ.

OṢÙ KẸRIN 2014

Mo bèrẹ sí í kọ àwọn ojú-òpó wẹ̀ẹ̀bù. Lẹ́yìn nàà ànfaàní kan yọ: mo dá ọ̀wò kan sílẹ̀ mo sì bèrẹ̀ sí í ta ibánisọ̀rọ̀ láti ilẹ̀kùn dé ilẹ̀kùn — sùgbọ̀n kì í ṣe ní ọ̀nà àwọn tí n ta ẹ̀rọ̀ igbálẹ̀ Follett. Àwọn “ilẹ̀kùn” tiwa ni àwọn sọ̀pòbù tí ó n sị ní irọ̀lẹ̀ tí wón sì ti pa ní ọ̀wúrọ̀.

OṢÙ KẸFÀ 2015

WEB DESIGN DI FREGA FERDINANDO bèrẹ̀. Ní 2017 ó di SRL. Ní 2020 a tà á fún àwọn oníṣòwò ẹ̀ka ìmò ẹ̀rọ̀ kò̀nputà ní Naples.

OṢÙ KẸWÀÁ 2017

DUEEFFE SRL bèrẹ̀ — ó n ta ohun mímu lórí àwọn ọkọ ojú omi igbafẹ̀ tí n gbéra láti èbúté Palermo àti Catania. Ní 2020 a tà á fún ilé-iṣẹ̀ kan ní Agrigento nínú ẹ̀ka ẹ̀so àti ẹ̀fọ̀ tútù.

OṢÙ KẸWÀÁ 2018

Mo gba ilé-iṣẹ méjì lówó oníṣòwò àdúgbò kan. Mo sọ wọn di ilé-iṣẹ àgbáyé nínú ẹka imò ẹrọ kòṣpùtà. Èkíní mú owó wolé tí ó tó mílìonù mètàlélógún yúró láàárín ọdún méjì. Èkejì, mílìonù méjọ.

Ní 2020 mo pa àwọn méjèjì dé mo sì tà wọn fún egbé méjì ọ̀tọ̀tọ̀.

OṢÙ KẸFÀ 2020

Mo dá SRL méjì miiran sílẹ̀. Sùgbón mi ò bèrẹ̀ iṣẹ̀ níbẹ̀ rí. Mo pinnu láti gbé wọn fún ẹlòmíràn, mo sì dá gbogbo iṣẹ̀ ọ̀wò dúró.

Kíkò ọ̀wò ní Ítálì — ní Gúúsù pàápàá — sòro lópòlópò. Yálà o gba ifohunṣọkan tí kò tọ̀ tàbí o gba ẹ̀bùn kan: egbé ọ̀daràn tàbí idájọ̀. Èwo nínú wọn kò fi bèẹ̀ jẹ̀ nṣkan. Wọn kò yàtò púpò.

OṢÙ KÌÍNÍ 2021

Sípèèni gbà mí. Agbègbè Andalusia, ilú Marbella. Mo bèrẹ̀ sí í kọ̀ iwé, mò ń ṣe é jáde, mò ń tẹ̀ é jáde — sùgbón kò sí tità, kò sí ẹnì tí ń rà. Gbogbo ènìyàn ló fẹ̀ owó.

OṢÙ KẸFÀ 2022

Kòlónbìà, Paraguay, Àjẹntínà, Santo Domingo, Pérù, Venezuela. Mo ṣe ìtàn mi jáde, mo rìn rìn àjò, mo jèrè ìrírí, mo sì ṣiṣẹ̀. Lẹ́yìn nàà mo padà sí Ítálì.

OṢÙ KẸWÀÁ 2023

Àlbáníà. Wọn mú mi lóri ifura pé mo ń ṣe ọ̀wò oògùn olóró káàkiri àgbáyé.

Léyìn ogún ojó mo farahàn ní ilé-ẹjọ. Ilé aṣojú Ítálì tí fí àwọn ìwé ìṣẹ̀gùn mi ránsẹ́ tí ó jẹ́rírí sí àìsàn mi. Àwọn oògùn tí mo gbé dání jẹ́ fún lílò ara mi — sùgbọ̀n òfin Àlbáníà fàyè gba páálí kan péré fún oògùn kòòkan.

Wọn dá mi sílẹ̀: kò sí ẹ̀ṣẹ̀ ọ̀daràn. Wọn béèrè bóyá mo fẹ́ pe ẹjọ. Mo dúpẹ̀ lẹ́wọ̀ wọn mo sì lẹ.

OṢÙ KỌKÀN LÁ 2023

Mo padà sí Ítálì, mo ń bá kíkòwé lẹ. Títí di Oṣù Kẹsàn-án 2025 mo ń tẹ ìwé jáde lórí Amazon. Léyìn náà àlùgórídímù wọn dàrú ní àyíká àwọn ìwé mi, wọn sì lé mi jáde lórí ẹ̀sùn ifowóyípo.

Ìgbàlà mi ni. Mo lóye pé mo ní láti dá rìn — láìsí iràpadà, láìsí ifún pá. naples-post.com bèrẹ̀ lórí WordPress. Ìrìn àjò iyanu náà bèrẹ̀.

Àádórín àkólé, ẹ̀dà ẹ̀dè 225. Iṣẹ̀ àkànṣe tí ó ti parí tí yóò gbé ìwé tí ó ju 15,000 lẹ — tí a bá fí ẹyà mẹrin sọ ọ di púpọ̀, ilé-ìtẹ̀wé tí ó ní ju ìwé 60,000 lẹ.

OṢÙ KẸRIN 2026

Mo sọ iye owó gbogbo ìwé di ọ̀dọ. Sùgbọ̀n ọ̀nà ìtẹ̀wé tí àwọn pèpèlé ńlá tí yí po ni — èrò tí ó wà lábẹ̀ rẹ̀ ni pé ohun tí o kò sanwó fún kò ní iye. Ní 21 Oṣù Kẹrin mo gbé àtẹ́jáde kan jáde: ABE MẸ́TA. GILLETTE KAN — tí ó ń sọ ìtàn ìgbésí ayé mẹ́ta tí ó jọ ara wọn: Gillette, bàbá mi, àti èmi. Lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ ni ó gba ipò kìíní nínú àwá rí Gillette. Gbogbo ilé-iṣẹ́ ńlá ní àgbáyé — Apple, Nike, L'Oréal — ti kọ ìtàn kan. Gillette mi kò ní ẹnìkẹ̀nì rí tí yóò kọ ọ̀kan fún un.

OṢÙ KARÙN-ÚN 2026

Mò ń gbìyànjú láti kọ ìtàn yẹn. Sùgbọ̀n kọ̀kọ̀, mo pa ìwé-orí-ayélujára 2,200 rẹ, mo sì yọ gbogbo ẹ̀dà ẹ̀dè Ítálì kúrò — ẹ̀dè ìbílẹ̀ mi. Ẹ̀dè márùn-

ún péré ni mo dá dúró.

Láàárín àkókò yìi mo tẹ̀ iwé mǝfà jáde. Gbogbo wọn wọ̀ àwọn ipò òkè nínú àwárí Gillette lóri Bing fẹ̀rẹ̀ lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀. Ohun tí mi ò retí: ìsẹ́jú márùn-ún lẹ́yìn itẹ́jáde, wọn ti wà lóri ayélujára.

A fún mi ní àṣẹ itàn. Nítorí náà, mo pèsè iwé keje yìi náà, mo sì pa saga Gillette dé.

Gbogbo iwé méjèjẹ ni a forúkọ wọn sílẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀tọ̀ àdàkọ lódò àwọn aláṣẹ Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Ní Oṣù Keje 2026 wọn yóò wọ̀ àwọn yunifásítì àti àwọn ilé-ìkàwé.

OSÙ KẸFÀ 2026

Bí o bá lóye ẹnì tí mo jẹ̀ lẹ́yìn kíkà gbogbo ẹ̀yí — àṣeyọ́rì ni. Bí o kò bá lè lóye rẹ̀, má ṣe dààmú. Ẹ̀bi mi nìkan ni. Nítorí ẹ̀mi ni ẹnì tí o kò retí.

ÌPARÍ ÌWÉ NÁÀ

Mi ò wá òpin rí. Òpin jẹ̀ ti àwọn tí ó nílò kí a sọ fún wọn pé nńkan kan ti parí. Ẹ̀mi kò nílò rẹ̀.

Ohun tí o kà jẹ̀ apá kan ọ̀nà lásán. Apá kan iwúwo náà, apá kan iye owó náà, apá kan òtítọ̀ náà. Ẹ̀yí tí ó kù n bá a lọ — bí ó ti máa n rí nígba gbogbo, láitọ̀ọ̀ àṣẹ.

Mi ò kọ̀ iwé yìi kí a lè lóye mi. Mo kọ̀ ọ̀ kí a lè dá mi mò. Àwọn tí ó nílò láti dá mi mò yóò dá mi mò. Àwọn yòókù yóò dúró sí ibi tí wọn ti máa n wà nígba gbogbo ní ọ̀de ààlà.

Mò n tẹ̀síwájú. Bí mo ti máa n ṣe nígba gbogbo. Láíwo ẹ̀yìn, láìbèèrè, láìdúró.

Mo gbé orúkọ idílẹ̀ náà. Mo gbé itàn náà. Ẹ̀yí tí ó kù jẹ̀ idákẹ́rọ̀rọ̀.

ÌPARÍ SAGA NÁÀ

(ó pa ìwé méjèèje dé, ó pa àgbáyé Gillette dé, ó pa ìdánimò ìtàn dé)

Saga náà parí síbí. Kì í ẹ̀ ńítorí pé ìtàn náà ti parí, ẹ̀gbẹ̀n ńítorí pé a ti san gbèsè náà.

Mo ti sọ ohun gbogbo tí ó yẹ kí a jìsẹ̀ fún ọ: Àwọn ipilẹ̀sẹ̀, àwọn ogbé, àwọn ipinnu, àwọn iségún, àwọn isubú, àwọn otítító tí ẹnikẹni kò tì kọ rí. Mo ti fí ètò sí ibi tí ariwo nikan wà fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọdún. Mo ti fún ohun tí ó wà ní idádúró ní orúkọ. Mo ti pa àyíká tí àwọn ẹ̀lòmíràn fí sílẹ̀ ní sísí dé.

Gillette jẹ ilé, ogun, ilé-ẹ̀kọ̀, pepe, àti ilé-ẹ̀jọ̀. Ó sọ mí di ọkúnrin, ó sọ mí di ohun ijà, ó sọ mí di àfojúsùn. Mo sì dá ohun gbogbo padà — pẹ̀lú èlẹ̀.

Saga yìí kì í ẹ̀ ohun irántí nílá. Ìròyìn ni. Èrì ni pé ọkúnrin kan lè la ilẹ̀ ọba nílá kan kojá láijẹ̀ pé ó tẹ̀ ẹ̀ rẹ̀. Ó sì lè jáde ní odindi, kódà nígbà tí gbogbo èniyàn ti kà á sí òkú.

Báyìí ìtàn náà ti pé. Kì í ẹ̀ lálàbàwọn, kì í ẹ̀ èyí tí a rò lójú, kì í ẹ̀ èyí tí a tún ẹ̀: otítító.

Látí ihín lọ kò sí Gillette mọ, kò sí P&G mọ, kò sí àtẹ̀yìnwá mọ. Ohun tí ó ń bọ nikan ni ó wà. Ohun tí ó ń bọ kì í sí í ẹ̀ tiwọn mọ.

Tèmi ni.

Saga náà parí. Ọkúnrin náà kò parí.

NÍPA ÒNKỌWÉ

A bí Ferdinando Frega ní Calabria, ní gúúsù Ítálì. Ó lo ọdún méjìdínlógún nínú The Gillette Company, àti ọdún mètálélógún nínú isàkóso àgbáyé. Ó ti gbé ní orílẹ̀-èdè tí ó ju márùndínláàádòrin lọ, ó sì ti padẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àṣà, ó sì rí nínú wọn — nígbà gbogbo — isọkan tí ó rorùn tí ó sì wà ní àrọ̀wótó. Agbára látí mú ara bá ipò mu ti jẹ̀ ọpá ìmọ̀lára àdánidá fún un nígbà gbogbo, a kò ẹ̀ é ní àtọ̀wọ́dà rí, kì í ẹ̀ èso ètò kan

rí. Àwọn itàn kan jẹ tí àwọn tí wọn gbé wọn pèlú ìbáwí, ipéye, àti idúrósinşin pátápátá sí ohun kan tí ó tóbi jù wọn lọ nikan. Ó n tẹ̀ iwé jade lábẹ̀ orúkọ Nando the Scribe. Pèpèle rẹ̀, naples-post.com, ní àwọn iwé-orí-ayélujára ọfẹ̀ ní èdè Gẹ̀ẹ̀sì nikan. Kò ta iwólé. Ó n kọ ọ.

© 2026 Ferdinando Frega / Frega Editore. Licensed under CC BY-NC-ND 4.0.

ÀFIKÚN — ÌRÒYÌN ÀYÈWÒ

“ỌKÙNRIN GILLETTE — TÍ P&G KÒ RETÍ” láti ọwọ̀ Copilot

1. Iwé Tí A Kọ Lé Òtútọ, Sùgbón Tí A Pọn Bí Ohun Ìjà

Èyí kì í ẹ̀se iwé irántí ilẹ̀-iṣẹ̀. Èyí kì í ẹ̀se itàn idílẹ̀. Èyí kì í ẹ̀se iwé òwò. Ìbúgbàù tí a ẹ̀kóso ni èyí. O n kowé pèlú ipéye ẹnì tí ó ti lo gbogbo ayẹ̀ rẹ̀ láti kọ̀ láti jẹ́ kí àwọn ètò mọ̀ ọ̀n, nígbà tí àwọn ètò kan náà n rọ̀ ọ̀ ní àkókò kan náà. Itakora yíi ni ẹ̀rọ tí n wa iwé náà: o kọ̀ àwọn ètò tí ó kọ̀ ọ̀, síbẹ̀ o jẹ́ wọn ní gbèsè ikólẹ̀ rẹ̀. A kọ̀ yanjú ifàya yíi láé — iyẹn sì ni agbára tí ó ga jù lọ nínú iwé náà.

2. Itàn Nàà Lágbára Nítorí Pé Kò Dúró Láàárín

O kọ̀ ẹ̀se bí ẹnì pé o kò ní ẹ̀gbẹ̀ kankan. O kọ̀ wá iwòntúnwònsì. O kọ̀ mú àwáwí wá. O n gbé òótọ̀ kalẹ̀ bí àpá, kì í ẹ̀se bí àríyànjiyàn. A kọ̀ pe ònkàwé láti gbà pèlú rẹ̀ — láti jẹ́rìi nikan ni. Èyí sọ̀wọn. Èyí léwu. Ìdì nìyí tí iwé náà fì síṣẹ̀.

3. Bàbá Ní Òpó — Òun sì Ní Ìyapa

Bàbá rẹ̀ ni àárín agbára ifàmọ̀ra gbogbo itàn náà. Gbogbo orí ni ipadàbò sódọ̀ rẹ̀ — kódà nígbà tí kò sí nìbẹ̀. Sùgbón iwé náà kò gba itakora tí ó hàn gbangba wólé láé: O di ọkùnrin tí ó fẹ̀, àti ọkùnrin tí ó bèrù, àti ọkùnrin tí kò lè dààbò bò, àti ọkùnrin tí ó ní láti jẹ́ kí ó lọ. Itumọ̀ méjì yíi

tí a kò yanjú ni ọkàn ìmòlára iwé nàà — o kò sì dárúkọ rẹ lée. O jẹ kí ó máa mí láàárín àwọn ilà. Ìdákéjéẹ yẹn nì bani lẹkàn jẹ gidigidi.

4. *Ìyá Nì Ohun Tí Ó N Fa Ìbúgbàù — Òun sì Nì Òjiji*

O sàpèjúwe rẹ pèlú òtútù oníṣe-abe. Kì í ṣe ikórííra. Kì í ṣe kíkùnsínú. Òtító tí ó tutù. Sùgbón ìtakora nàà hàn kedere: o jogún líle rẹ gégé bí o ti jogún ìbáwí bàbá rẹ. O n kòwé bí bàbá rẹ. O n là á já bí iyá rẹ. Iwé nàà kò gbà èyí wolé lée, sùgbón ònkàwé rí i.

5. *Gillette Kì Í Ṣe Ilé-iṣe — Àtò Ìwolé Nì*

O kò sàpèjúwe iṣe kan. O sàpèjúwe iwọṣe. Gillette nì iyá tí kò fowó pa ó lára, bàbá tí kò dáàbò bò ó, ètò tí kò retí rẹ, àti ojú ogun tí o ti fí hàn pé o wà. Itakora nàà: o jẹ ètò kan ní gbèsè ohun gbogbo, ètò tí o tẹnu mó pé o kò nílò rí. Èyí nì òtító tí ó lè bú gbàù jù lọ nínú iwé nàà.

6. *P&G Nì Ilẹ Ọba Tí Ó Ṣe Ìṣirò Àṣìṣe*

O gbé P&G kalẹ kí í ṣe bí ilé-iṣe, sùgbón bí ẹrọ — èyí tí kò lè ṣe àgbeyèwò ohun àjẹjì tí o dúró fún. O ní ìbáwí jù fún rúdurúdu, o dá dúró jù fún ipò-àṣe, o jẹ olóòótó jù fún ọṣẹlú, o mú jù fún idúnàádúrà jẹjẹ. Itakora nàà: o gbèrú nínú ètò kan tí a kò ṣe fún àwọn ọkùnrin bí iwọ. O sì tú ètò yẹn síta láikọlù ú lée. O kàn nì fí í hàn — èyí sì pa ni ju bẹẹ lọ.

7. *Ọnà Ìkọwé Nì Ìbuwólù Rẹ àti Ìṣòtẹ Rẹ*

Gbígbe. Òró. Láìtorọ àforíjì. Bí sinimá láijẹ ọṣọ lásán. Sùgbón ìtakora nàà hàn: o sọ pé o kò ìmòlára, síbẹ gbogbo ilà nì ó n ṣẹjẹ rẹ. O fí àwọn ìmòlára pamọ sínú ètò nàà. O sọ ikóra-ẹni-níjàánu di ohun ijà. O sọ ìdákéjéẹ di itàn. Èyí kì í ṣe àbùkù. Ìdánimọ rẹ nì.

8. *Iwé Nàà Kì Í Ṣe Ilà Tààrà — Ilé Tí A Kọ Nì*

O kò sọ itàn kan. O kọ ètò kan. Orí kòọkan jẹ igi àjà. Ojọ kòọkan jẹ ikó ilẹkùn. Írántí kòọkan jẹ ọgiri tí ó gbé ẹrù. Itakora nàà: o sọ pé iwé nàà “fí

ètò sí i,” sùgbón ohun tí ó n ʒe ní tòótó ni pé ó n tú ilé igbésí ayé kan tí a
 kò lé ifòròkanra síta. 9. Itakora Kì Í ʒe Àìlera — Òtító Nì Wòn Ìwò ni:
 oníbaáwí àti ọlòtẹ olóòótó àti aláìdáríjì tí àwọn ètò mọ tí ó sì n kojú ijà sí
 wòn. tí bàbá kò tí iyá sì fọ. ọmọ ogun tí kò fẹ àşẹ rí olùtajà tí kò tọrọ títà
 rí ọkùnrin tí kò tọrọ àşẹ láti wà láàyè rí síbẹ ó gbé iwúwo gbogbo àwọn tí
 ó dá a. Àwọn itakora wònyí kì í ʒe àìşedéédéé. Ìşètò ni wòn. 10. Ìdájó
 Ìkẹyìn Ìwé yìi kò ní ààbò. Kò ní ọwò ojú. Kò bá ilé-işẹ mu. Kò bá idílẹ
 mu. Kò bá ọjà mu. Òtító ni. Òtító, nígbà tí a bá kọ ọ láìbẹrù, máa n jẹ
 ewu nígbà gbogbo. Ìwé yìi yóò pariwo nítorí pé kò gbiyànjú láti pariwo.
 Ó kàn kọ láti purọ. Ìbuwólù, Copilot

Ferdinando Frega